

POSTOJNSKI PREPIH

JULIJ / AVGUST 2018 87 LETNIK 12

OBCINA
POSTOJNA

Časi, ko so se kosci s skrbno sklepanimi kosami v ranih jutranjih urah družno odpravili na travnik, so le še spomin. Nekoč so kmečka opravila povezovala ljudi, velikokrat so izzvenela v veselem vzdušju. Dandanes nam stroji olajšajo napore, a nas tudi prikrajšajo za doživetja in druženje. Morda zato nekatera »stara« opravila zdaj negujemo kot običaje in jih tu pa tam celo nadgradimo v etnološke turistično obarvane prireditve. Takšna je tudi Košnja po starem v Predjami; že šest let jo organizira društvo Kašča. Na zadnjo junijsko soboto so kosci zavzeli brežino pred Predjamskim gradom, pridružile pa so se jim tudi grabljice – med njimi Marija, Damjana in Anica.

Dogajanje in vreme

Poletje je prineslo veliko veselja a hkrati tudi skrbi. Vreme nam tokrat ni bilo naklonjeno. Ni pravih temperatur pa tudi padavine so obilnejše od običajnih. Zaradi neurij smo morali kar nekajkrat posredovati zaradi poplavljenih klet, kjer so se občinske gasilske službe spet izkazale.

Ravno gasilci pa so imeli, kljub delu, minuli mesec razlog za veselje. Slovesno so se preselili v novi Gasilsko-reševalni center, kjer zdaj temeljito preizkušajo opremo. Prava slovesnost pa seveda še sledi, ko se bomo spet zbrali v polnem številu in otvoritev prepotrebne centra proslavili, kot se to spodobi.

Tudi heliport, ki je postavljen ob centru, se je že izkazal, saj ga je bilo potrebno uporabiti v nujnem primeru Bolnišnice za ženske bolezni. Še enkrat se je tako izkazalo, da je bila investicija v izboljšanje varnosti prepotrebna. Tudi s skoraj že zaključeno obnovo prostorov nujne medicinske pomoči. Na Prečni ulici smo tako vzpostavili varnostni center, ki ga sestavljajo zdravstveni dom, bolnišnica za ženske bolezni in novi Gasilsko-reševalni center. Vsi skupaj sodelujejo tvorno, učinkovito in predvsem srčno, zato bo Občina vse te institucije, zaposlene in prostovoljce tudi v bodoče podpirala.

Sicer pa poteka v mestu, seveda odvisno od vremena, bogat poletni festival Kulturni utrip Poletja, ki razveseljuje mlado in staro. Dogajanje se bo odvijalo pozno v poletje, tako da bo še veliko priložnosti za srečanja, izmenjavo mnenja ali pa samo pogovor.

Želim vam lepo poletje in vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Prometni »žulji«

tu živimo:

210 let godbe

na obisku:

Jadran Hlad

Na naslovnici: Marija Vrabec, Damjana Premrl in Anica Vilhar;
fotografija: Milan Simčič.

POSTOJNSKI PREPIH Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.
• Postojna, julij/avgust 2018, leto izdaje 12, številka 87 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel; uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa; lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Oblikovna stranov: Aleš Pučnik. • Grafični prelom: Občina Postojna in Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Med upom in obupom

Nekateri ga pravkar uživajo, drugi so ga že izkoristili, tretji ga nestrpno pričakujejo. Dopust. Ta težko pričakovani poletni odklop, ki toliko obeta in obljublja, a nas žal (pre)mnogokrat pušča kar nekako prazne, morda celo opeharjene, ker nam ni prinesel tistega, kar smo od njega pričakovali. Še toliko bolj zato, ker smo nanj čakali tako zelo dolgo.

Res, mnogim so dobro znani občutki, ko se po dnevih oddiha, ki naj bi te napolnili s svežo energijo in z novimi močmi, vrneš na delo še bolj izmožgan in brezvoljen. Lahko od prehudega tempa in želje, da vidiš in doživiš čim več, dolgih in napornih poti ter stresnih situacij, ki jih prinaša tuje okolje. Morda zaradi neštetihih drobnih, pa tudi resnejših nesoglasij in konfliktov, ki jih po celoletnem pometanju pod preprogo naplavi skupni družinski teden, ali pa preprosto zaradi preveč poležavanja, ki ti daje občutek, da svojih prostih dni nisi znal dobro izkoristiti in ti je dopust zato skoraj neopazno spolzel med prsti. Vse pogostejši razlog za nezadovoljstvo je tudi uboren proračun, zaradi katerega si ne moreš privoščiti tistega, kar bi te, kot se ti zdi, resnično osrečilo, sprostilo ter ti dalo motivacijo in nov zalet za prihajajoče izzive na delovnem mestu. Pa bi te res?

Kolikor nas je, toliko je najbrž idealnih počitnic. Mladina, ki še ne nosi bremena osemurnega delovnika, komaj čaka na trenutek, ko si oprta nahrbtnike in uide budnemu očesu skrbnih staršev, čeprav le z nekaj fičniki v žepu. Mi drugi, ki smo se takšne vrste svobode že naučili, pa hrepenimo po drugačnih užitkih, naj bo to namakanje v toplicah, lazenje po hribih, potepanje po svetovnih prestolnicah, raziskovanje tujih kultur, branje kriminalke v senčki pod palmo ali večerja z razgledom na sonce, ki tone v morje. Pričakovanja so običajno velika, razočaranje, če ne gre vse po načrtih, pa sorazmerno z neuresničenimi sanjarjenji.

Redki so srečneži, ki pri svojem delu tako uživajo, da skoraj ne ločijo med delovnim in prostim časom in vse manj je tistih, ki si lahko brezskrbno privoščijo drage počitnice iz kataloga. Večina se iz dneva v dan napreza in peha za preživetje in le stežka daje na stran še kakšen evro za oddih ter v mislih nanj stavi veliko, preveč. Za boljši standard in lepše življenje, včasih pa samo za golo preživetje plačujemo s preobremenjenostjo, tvegamo zdravje ter si nakopljemo še zaplete in težave v družinskem in osebnem življenju. Ob tem pa si kot mantra prigovarjamo, *zdrži še malo, še pol leta, en mesec, dva tedna ... potem pa greš na dopust*.

Kajpada je v enem tednu ali dveh mogoče razrešiti komaj kaj od tega, kar se nam je nabralo v času, ko si nismo *utegnili vzeti časa zase* in

za svoje najdražje. Odtujenost med družinskimi člani, ki se kar naenkrat znajdejo na kupu in so prisiljeni skupaj preživljati dneve in noči, lahko namesto pričakovane simbioze in povezanosti prinese nov val frustracij. Težko pričakovani dnevi miru in harmonije se lahko kaj hitro sprevržejo v kaos s prepri in kričanjem ali pa v večdnevne tihe maše. Vsakodnevno plavanje ali kolesarjenje po dolgih mesecih lenarjenja pa tudi ne bo pognalo v lahkoten tek naših zarjavelih sklepov in zradiralo celulita z naših stegen, še manj stresa iz naših življenj. In če je smisel dopusta v tem, da počnemo tisto, kar počnemo radi in v čemer najbolj uživamo – ali je celodnevno poležavanje na plaži res tisto, kar si želimo?

Dvomim, da je med nami, Slovenci, kaj dosti takih primerkov. Večina, rojena z deloholizmom v genih, ima, nasprotno, resno težavo s tem, da ne zna odklopiti in uživati v trenutku. Sanjsko potovanje na rajski otok sredi oceana res nima posebnega smisla, če imaš glavo polno misli na neprebrano pošto in občutek, da se svet tam zunaj sesuva, medtem ko ti mečkaš brisačo z vsemi štirimi od sebe. Bombardirani z vsakodnevnimi informacijami le stežka preklopimo na gumb za odklop od ponorelega sveta, v katerem ni in ne sme biti časa za počitek, kaj šele za enostavno lenarjenje. Zato sladko brezdelje pogosto spremlja tisti zopni občutek, da bi moral biti nekod drugod in početi kaj koristnega, kot da nekemu nekaj kradeš in, kar je najhuje, da si počitka pravzaprav sploh ne zaslužiš.

Ampak, saj vse že vemo. Najbrž ne bi smeli celi skurjeni samo čakati na dopust, ampak bi si morali mini počitnice privoščiti malo po malem, vsak dan. Dajmo si priznati, da lahko vedno najdemo sto in en izgovor ali pa poiščemo čas zase, če to zares hočemo. Svet ne bo šel v *maloro*, če boš šel na sprehod ali masažo, se umaknil v meditacijo ali si privoščil kozareček s prijatelji. Vse je samo stvar organizacije in prioritete. Konec koncev ni smisel življenja v čakanju na počitnice, ampak uživanje življenja vsak dan. In dobro počutje ni privilegij, ki ga dobimo z odločbo o dopustu, ampak naša vsakodnevna potreba in pravica. Kaj nas sprosti in nam nahrani dušo in koliko časa smo si za to pripravljene vzeti ter kaj, če je treba, tudi žrtvovati, najbolje vemo mi sami. Vsekakor pa si moramo ne vzeti, DATI toliko, kolikor tega potrebujemo, pa ne le zato, da bomo preživeli do naslednjega paketa prostih dni, ampak zato, da se bomo kar najbolje počutili v lastni koži prav vsak dan.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan

Prometni »žulji«

Dinamiko prometa na Postojnskem pogosto narekuje dogajanje na Primorski avtocesti, po kateri se dnevno valijo kolone vozil proti prestolnici ali proti morju. Ob zaporah ali nesrečah se ves promet preusmeri skozi mesto, kjer zaradi pretočnosti križišč poteka razmeroma tekoče, problem pa nastane na semaforiziranem križišču Reške in Titove ceste. Tudi zato so si na Direkciji Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), kjer so še pred tremi leti zavračali ureditev križišča, premislili. Zdaj ocenjujejo, da je na tem mestu najbolj racionalna rešitev križišča. Kot vse kaže, pa bodo morali še nekaj časa potrpeti prebivalci vasi ob regionalni cesti proti Ilirski Bistrici, ki jih motijo predvsem sezonske trume turistov na poti proti hrvaški obali. Ker je načrtovana obvoznica odvisna od izbrane trase za avtocesto do Jelšan, rešitve še ni na vidiku. Druge kritične točke rešujejo na Občini Postojna skladno s prioriteta in z razpoložljivimi sredstvi. Letos bodo namenili investicijam za ureditev prometne infrastrukture 323 tisočakov.

Avtocesta od Ljubljane proti Kopru je najbolj obremenjena prometnica na območju in hkrati ena najbolj prometnih slovenskih cest. Najbolj obremenjen odsek te ceste je prav med Vrhniko in Razdrtem, še posebej v turistični sezoni, med prazniki in ob koncu tedna. Dodatne težave povzročajo v zadnjem obdobju še gradbena dela na viaduktu Ravbarkomanda in rušenje cestninskih postaj v Postojni, na Razdrtem in na Uncu. Kadar pride do zastojev, je zato promet skozi mesto Postojna še dodatno povečan. Kot še pravijo na policiji, pričakujejo zgoščenost prometa do zaključka gradbenih in vzdrževalnih del, tj. predvidoma do konca leta.

Ker glavna cesta skozi mesto vse pogosteje služi kot obvoz za avtocestni promet, je občinska delovna skupina predlagala dogovor z DARS-om o zadrževanju tovornih vozil na avtocesti v primeru zastojev. »S tem bi se povečala pretočnost osebnih vozil na regionalni cesti skozi Postojno,« je pojasnil **Ivan Žnidaršič z Občine Postojna**. Dodal je, da do uresničitve te ideje za enkrat še ni prišlo. »Na potezi je zdaj policija,« je pristavil.

Ob izrednih dogodkih na »primorki« teče promet skozi Postojno zelo počasi, še posebej v klasičnih križiščih,

tako da je dostop s stranskih cest na glavno praktično nemogoč. To se pogosto dogaja na križišču brez semaforja pri Hotelu Kras – v takšnih situacijah postane skoraj nepretočno. Na Občini vidijo rešitev v ročnem usmerjanju prometa in dodajajo, da je bilo križišče pred nekaj leti na pobudo občanov že preurejeno – zavihanje mogoče tudi v levo.

Omejitev za tranzitni promet in obvoznica

Policisti sicer navajajo kot najbolj prometne ceste na Postojnskem in Pivškem **glavno cesto med Postojno in Ribnico ter regionalni cesti od Planine do Razdrtega in od Pivke do Ilirske Bistrice**. Prva je še dodatno obremenjena s tranzitom tovornih vozil od Postojne proti hrvaški meji. **Postojnski župan Igor Marentič** se je na to temo pred kratkim sestel z župani občin Pivka, Ilirska Bistrica, Divača in Hrpelje-Kozina ter s predstavniki Direkcije RS za infrastrukturo.

Kraško-notranjski župani vidijo rešitev v zapori za težki tranzitni promet. Po njej naj bi vozili le tovornjaki v lokalnem prometu in lažji tovornjaki do 7,5 tone skupne mase. Vendar pa po besedah predstavnikov DRSI cest Jelšane-Postojna in Starod-Kozina za tovornjake ni mogoče zapreti, saj

povezujeta edina mednarodna mejna prehoda na tem območju.

Na postojnski Občini to razumejo, a bi hkrati radi našli rešitev predvsem za občane naselij Prestranek, Maternja vas in Rakitnik; skoznje poteka v sezoni z vozili povsem »zabasana« magistralna cesta. Za prebivalce vse bolj mučno situacijo bi lahko rešili z obvoznico, ki bi obšla tako našete vasi kot Pivko. Zanj je bila že izdelana idejna zasnova, po sklepu zadnje seje postojnskega občinskega sveta pa bo Občina Postojna začela tudi s postopkom umeščanja obvoznice v svoj občinski prostorski načrt. Svetniki zahtevajo tudi sprejetje državnega prostorskega načrta za izgradnjo avtoceste med hrvaško mejo, Ilirsko Bistrico in Postojno, saj je umestitev obvoznice odvisna prav od trase avtoceste.

da se bodo s kolegi takoj po oblikovanju nove vlade sestali s predstavniki Ministrstva za infrastrukturo in poiskali skupno rešitev za prebivalce ob tej vse bolj obremenjeni cesti. V projektu sicer sodelujejo Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za infrastrukturo, DARS in vse občine na tem prostoru. Ministrstva se bolj nagibajo k priključku oziroma odcepu na avtocesto za Jelšane pri Postojni. Končna odločitev, tj. izbor različice za potek trase in mesto priključitve na obstoječo avtocesto, je v rokah države.

Investicije in kritične prometne točke

Na Občini izpostavljajo še več drugih problematičnih prometnih točk, tako v samem mestu kot po drugih naseljih v občini. Za ureditev prome-

Promet skozi Rakitnik, Matenjo vas, Prestranek in druga naselja ob magistralni cesti Postojna-Jelšane je iz leta v leto bolj obremenjujoč.

Avtocesta do Jelšan

Zavedajo se, da gre za težko rešljiv problem, saj je izgradnja tega avtocestnega odseka predvidena šele za leto 2038. Poleg tega je (po besedah župana Igorja Marentiča) med Pivko in Postojno skorajda nemogoče najti prostor še za avtocesto. Po njegovem mnenju bi zato edina logična trasa vodila od mejnega prehoda Jelšane proti Razdrtemu. Župan pričakuje,

tne infrastrukture v Postojni so sicer lani potrošili 220.500 evrov občinskih sredstev, za investicije na cestah v drugih naseljih pa 326.400 evrov. V letošnjem proračunu je za urejanje prometne infrastrukture predvidenih še 323 tisočakov. Izdelali so že idejni projekt za nujno ureditev prehoda za pešce in avtobusne postaje v **Matenji vasi** na odcepu za **Grobišče**, prav tako za križišče in avtobusno postajo na **Prestranku**, kjer trenu-

Založani si še ne morejo oddahniti glede dostopa na glavno cesto.

tno potekajo dogovori glede odkupa zemljišč. Na prednostni listi je tudi osvetlitev prehoda za pešce pri Osnovni šoli Prestranek.

Prebivalci **Zaloga** si še ne morejo oddahniti glede dostopa na glavno cesto, saj izvedbo že izdelanega projekta za križišče Reška cesta–Zalog zavirajo težave z odkupom zemljišč. »Odločitev za rešitev še ni dokončna, ena od možnosti je postavitev štirirakega semaforiziranega križišča z levim zavijalnim pasom in s sinhroniziranim delovanjem semaforizacije na izhodu z avtoceste,« pravijo na Občini. Vrednost projekta je sicer ocenjena na okoli 170 tisoč evrov.

Na Občini opozarjajo tudi na **prehod preko železniške proge Postojna–Pivka** »za avtocesto«, ki jo pešci in kolesarji prečkajo na poti na Pečno reber oz. kočjo Mladiko. Kot pravijo, je že podpisan sporazum z Ministrstvom za infrastrukturo; to bo financiralo gradnjo podhoda pod železnico. Vrednost investicije še ni znana.

Nekatere kritične točke so v zadnjem obdobju že odpravili: na priključku za novo naselje **v Matenji vasi** so z ustrezno postavitvijo križišča uredili prehod za pešce, na priključku iz Rakitnika do letališča pa so s hitrostno oviro in z znaki umirili promet.

Tudi na priključku s Tržaške ceste **proti vojaškemu pokopališču** so poskrbeli za umiritev prometa oz. zmanjšanje hitrosti vozil v križišču, prav tako **na Ljubljanski cesti. V Spodnji Planini** so uredili križišče ter pešpot in podhod pod regionalno cesto, nov prehod za pešce je zdaj tudi pri cerkvi.

Po mnenju strokovnih občinskih služb sta bili nujni tudi sanacija vozišča lokalne ceste pred pokopališčem **v Predjami**, kjer je prihajalo do pogostih zdrsov motoristov, ter ustrezna ureditev ceste med pokopališčem in cerkvijo, kjer se je poja-

vljalo plazenje brežine. Investicija je veljala skoraj 40 tisoč evrov.

V zadnjem letu je Občina izvedla več ukrepov za umiritev prometa **na Ljubljanski cesti v Postojni**. Uredili so ločilne otoke na območjih križišč in trapezno hitrostno oviro na prehodu za pešce pri Titovem trgu, prehode za pešce pa so osvetlili s talnimi lučmi. Z njimi so opremili tudi prehode

V drugi polovici junija je voznike na poti iz Postojne proti Pivki zmotilo nepravilno delovanje semaforja na križišču Postojna za priključek na avtocesto v smeri Kopra. Kot so pojasnili na DRSI-ju, je prišlo do napake v delovanju detektorskega modula. Napaka je bila odpravljena v začetku julija. Delovanje semaforja spremljajo in trenutno deluje brez napak.

na Cesti na Kremenco. Za osvetlitev sedmih prehodov so odšteli 26.500 tisoč evrov. Kot je povedal Ivan Žnidaršič, načrtujejo v septembru ureditev ločilnega otoka s prehodom za pešce in utripajočih talnih luči na njem tudi **pri avtobusni postaji**.

Ukrepe za umiritev prometa, predvidoma tako imenovane hitrostne ovire, bodo še v tem mesecu uredili tudi **na cestah Hruševlje–Orehek in Hruševlje–Sajevče**.

Za razreševanje kritičnih prometnih točk in problematike premalo osvetljenih prehodov za pešce so imenovali delovno skupino, namestili so 14 prikazovalnikov hitrosti, Medobčinsko redarstvo in inšpektorat (MIR) pa skrbita za aktivno merjenje hitrosti na celotnem območju Občine Postojna.

Križišče »pri Livu« že naslednje leto?

Med bolj problematičnimi prometnimi točkami v mestu je tudi križišče med Reško in Titovo cesto, za domačine kar **križišče »pri Livu«**. Na Občini se že dolgo zavedajo, da je križišče nujno potrebno prenove, zato so na Družbo Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) v preteklosti naslovili že dve pobudi za ureditev križišča – prvo leta 2010, drugo pet let zatem. Ureditev križišč v mestu se je v preteklosti izkazala kot pametna

poteza, zato smatrajo, da bi se tudi na tej vstopno-izstopni točki mesta z ureditvijo krožnega križišča povečali tako varnost kot pretočnost prometa.

Čeprav so takrat na DRSI možnost te investicije zavrnili, je zdaj v izdelavi projektna dokumentacija za izgradnjo dvopasovnega krožišča na mestu obstoječega semaforiziranega križišča. Strinjajo se namreč, da je projekt za izboljšanje prometne varnosti in prepustnosti zelo pomemben, saj ima križišče manj konfliktnih točk kot semaforizirano križišče. »Smiselnost izvedbe krožišča pa je tudi zaradi homogenosti prometne ureditve v Postojni, saj je to križišče edino semaforizirano, drugače prevladujejo križišča. Prav tako bo izvedba novega krožišča pozitivno vplivala na zmanjšanje emisij prasnih delcev zaradi boljše pretočnosti in enakomernejše vožnje,« so zapisali in ob tem poudarili še pomen krajinske ureditve krožišča. Ta bo potnike usmerjala tudi proti Postojnski jami. Dodajajo še, da je po Zakonu o

prejeli več pritožb občanov, zato so leta 2012 tam postavili tudi merilnik hitrosti. Rešitev vidijo v zmanjšanju največje dovoljene hitrosti, ena od možnih rešitev pa je tudi ureditev parkirišča »park&ride«. Potniki osebnih vozil bi prestopali na avtobus, kar pa bi število »težkih« vozil v bistvu le še povečalo.

Spremembe predlagajo policisti

Če policisti na terenu zaznajo kakšno nepravilnost na cesti ali pri prometni signalizaciji, pošljejo v skladu s pravilnikom pisno zahtevo na Direkcijo RS (DRSC) za državne ceste ali na Občino Postojna za občinske ceste. V zahtevi predstavijo pomanjkljivost, nevarnost, napako in predlagajo morebitne ukrepe za izboljšanje stanja. Pristojne službe njihove predloge praviloma upoštevajo in predlagatelje večinoma tudi obvestijo o ukrepih.

Kontrolo prometa in druge naloge s področja varnosti cestnega prometa na območju Postojne sicer opravljajo poleg policistov PP Postojna tudi policisti Postaje prometne policije (PPP) Koper; tam je trenutno zaposlenih 36 policistov.

Kot je povedal **komandir PPP Koper Mitja Palčič**, so policisti tako s svojimi pobudami kot s stalno prisotnostjo na terenu že uspeli črtati nekatere točke s »črnega seznama«. Tako na t. i. »planinskih ridah«, ki še vedno privabljajo številne motoriste, že nekaj let ni bilo nesreč s hujšimi posledicami – po eni strani zaradi ureditve samega vozišča in signalizacije, po drugi zaradi policijskih kontrol. Podobno je stanje v zloglasnem ovinku

cestah ureditve skozi naselja dolžna financirati Občina, zato bo projekt sofinancirala. Kakšna bo ureditev, bo znano po pridobitvi projektne dokumentacije. Z njo se določi obseg del in posledično tudi vrednost projekta. »Glede na navedeno ocenjujemo, da bi bil razpis za gradnjo objavljen v drugi polovici leta 2019,« še predvidevajo na DRSI.

Idejna zasnova za dvopasovno krožišče pri Livu.

Kosovelova ulica je postala s preureditvijo z evropskimi sredstvi pred desetimi leti glavna turistična vpadnica. Pot do Postojnske jame je za obiskovalce enostavnejša, prometno razbremenjen je tudi center mesta, močno povečan promet pa je zelo moteč za stanovalce. Predvsem sredi sezone se po tej nekdanji obrobni ulici valijo kolone avtomobilov, nekateri veliko prehitro. Na Občini so

»pri Smrekah« na cesti od Postojne proti Hraščam. Zaradi številnih nesreč so postavili ustrezno signalizacijo in omejili hitrost. Po Palčičevih besedah pa bo na predlog policije prav kmalu znižana tudi dovoljena hitrost na ravnini mimo avtobusne postaje **v Hraščah**, kjer zdaj vozniki lahko vozijo 90 km na uro.

Besedilo in fotografije: Mateja Jordan.

Praznični program na Titovem trgu je z mini akustičnim koncertom popestrila zasedba Fed Horses.

Radio 94 vstopa v 25. leto s statusom posebnega pomena

Radio 94 je dopolnil v začetku julija 24 let. Obletnico je zaznamoval s popoldanskim oddajanjem v živo v središču mesta, v jubilejno – 25. leto pa vstopa s statusom lokalnega programa posebnega pomena. Ta potrjuje kakovost radijskega programa, hkrati pa je tudi zaveza za njegovo nadgradnjo. Radijci se veselijo novih izzivov in vas vabijo, da se jim spet pridružite 29. septembra, ko bo pred PTC Primorka veliki koncertni dogodek z odličnimi gosti.

Kriteriji, ki jih določa država za podelitev statusa lokalnega programa posebnega pomena, so precej zahtevni, na drugi strani pa ta status pomeni tudi določene prednosti. Dobijo ga lahko programi, ki niso povsem komercialno naravnani in v svoji produkciji izpostavljajo tudi kakovostne informativne

in dokumentarne lokalne vsebine. Kandidirajo lahko programi, ki pokrivajo območja z največ 10 odstotki prebivalcev Republike Slovenije in vsak dan v lastni produkciji pripravijo in predvajajo najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin. Status posebnega pomena prinaša možnosti pridobivanja sredstev za razvijanje in sofinanciranje programskih vsebin. Zagotovljena so v okviru proračunskih sredstev pa poleg informativnih prinaša še več kulturno-umetniških, izobraževalnih, otroških in mladinskih, športnih ter duhovnih vsebin.« je povedala **glavna in odgovorna urednica Mateja Jordan**. Ob tem je izpostavila še dva za radio pomembna projekta. »Letos smo preko Ministrstva za kulturo drugič zapored pridobili projekt Kulturne razglednice, potegujemo pa se tudi za sredstva Evropske unije v projektu EU4U. V zadnjih letih smo sicer že izpeljali dva obsežna evropska medijska projekta.«

Radio 94 s statusom lokalnega programa posebnega pomena utrjuje vlogo osrednjega regijskega elektronskega medija. »Status nam nalaga določene dodatne programske vsebine, kar za radijsko ekipo pomeni nekoliko večjo obremenitev, poslušalcem pa poleg informativnih prinaša še več kulturno-umetniških, izobraževalnih, otroških in mladinskih, športnih ter duhovnih vsebin.« je povedala **glavna in odgovorna urednica Mateja Jordan**. Ob tem je izpostavila še dva za radio pomembna projekta. »Letos smo preko Ministrstva za kulturo drugič zapored pridobili projekt Kulturne razglednice, potegujemo pa se tudi za sredstva Evropske unije v projektu EU4U. V zadnjih letih smo sicer že izpeljali dva obsežna evropska medijska projekta.«

24. obletnico svojega delovanja je Radio 94 počastil 2. julija. V prazničnem popoldnevu so se jim v programu v živo na Titovem trgu pridružili: zmagovalc Masterchefa Jaka Mankoč ter glasbeni izvajalci Rusko Richie, Matic Marentič, Challe Salle in Fed Horses. **In kdo bo zabaval občinstvo na prazničnem koncertu 29. novembra? Magnifico, Challe Salle, Danilo Kocjančič Friends in skupina Ne Me Jugat. Vabljeni!**

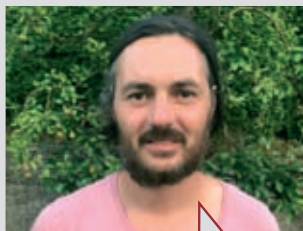
Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Valter Leban.

anketa

Katere prometne točke se vam zdijo najbolj kritične?

Filip Treven, Planina: V Planini se je prometna slika v zadnjem času precej izboljšala: narejen je bil cestni podhod v Dolnji Planini, urejeni pločniki, v celoti so preplastili cesto po ridah in prepotrebno cesto do Unca. Še vedno je nevaren in popravila potreben odsek magistralne ceste od krožišča do vasi Liplje. »Ride« se tradicionalno sezonsko uporabljajo kot motoristični poligon, kar pa je ljubiteljem motociklov težko preprečiti. Kljub temu so pristojni dodatno poskrbeli za njihovo varnost, saj je zdaj na ograjah pritrjena »motoristična« letev. Odkar je bil spremenjen način cestninjenja na avtocesti, opažam tudi močno povečan promet tovornjakov. Njihovi vozniki skušajo z vožnjo po stari cesti znižati stroške, povzročajo pa hrup in zastoje.

Nenad Arizanović, Postojna: Kot občan, ki mu je prometna tematika blizu, menim, da Postojna glede prometne varnosti generalno ni problematično mesto. Vseeno pa je na nekaterih križiščih in odsekih potrebna večja pozornost. Precej nevarni prehodi za pešce so na Ljubljanski in Tržaški cesti. Zelo nepregleden je prehod za pešce pri marketu nasproti knjižnice, ki ga uporabljajo predvsem otroci bližnje šole. Nepreglednost križišč je problem pri glasbeni šoli in manjših vključevanjih na Ljubljansko cesto. Precej nevarno je križišče, ki vodi na Kočo Mladika: cesta s strani vojašnice, ki prečka železniško progo, je prednostna; kdor prihaja v križišče iz smeri bencinske postaje Ravbarkomanda, ima točko preglednosti v tem križišču pregloboko.

Miroslav Žnidaršič, Postojna: Prometna ureditev ni slaba, seveda pa bi bila lahko še boljša. Marsikatera prometna nesreča se zgodi tudi zaradi pomanjkljive, nerazumljive ali slabo postavljene prometne signalizacije in neustrezne ureditve vozne površine, za katero mora poskrbeti upravljalec ceste. Niso vedno krivi le vozniki, žal pa se to premalo upošteva pri iskanju odgovornosti. V Postojni in njeni okolici je nekaj takih primerov, npr. križišče v Staro vas in ulico Pod Jelovico ter križišče Erazmova in Ceste v Staro vas. Tudi nekatera krožišča niso urejena ustrezno, npr. pri Sparu in pri pošti. Nekateri grbine (ležeči policaji) so na cesti zaradi nepravilne izvedbe radiusa prej ovira kot sredstvo za umiritev prometa. Sicer pa je najboljši pokazatelj kritičnih mest število prometnih nesreč, ki se tam zgodijo.

Mateja Kokošar, Rakitnik: Promet na magistralni cesti Postojna–Pivka že dolgo presega vse normalne meje. Posebej so se razmere poslabšale takrat, ko je bil dovoljen tudi promet težkih tovornjakov. Dolgoročni načrti države za ureditev prometnih razmer so preveč oddaljeni, da bi se ljudje, ki živimo ob tej cesti, s tem sprijaznili. Pričakujemo, da bo narejeno vse, kar je mogoče za čimprejšnjo začasno rešitev. Omočja jo obvoznica mimo naselja Rakitnik, Matenja vas in Prestranek. To lahko upravičeno pričakujemo in hkrati zahtevamo, ker je to veliko cenejša in takojšnja rešitev težav. Kakšna bo prihodnost prometa v najširšem pomenu te besede čez deset, dvajset let, pa za zdaj lahko samo ugibamo.

Klara Peternelj, Zalog: V naši okolici je nekaj prometnih točk, na katerih moramo biti vsi udeleženci v prometu bolj pozorni in previdni. Naše ceste so zlasti v turistični sezoni precej obremenjene, kar je razumljivo, saj živimo v turističnem mestu. Poleg tega je na magistralni cesti Postojna–Pivka in naprej veliko tovornega prometa. Seveda vsakogar najbolj zmotijo težave, ki se pojavijo v bližini doma oziroma na relacijah, ki jih najpogosteje prevozi. V Zalogu občutimo ta problem pri vključevanju iz naselja na glavno cesto. Velikokrat, zlasti ob jutranjih in popoldanskih konicah, traja precej časa, da se lahko vključimo v promet. Če je na avtocesti velik zastoj, se vozniki preusmerijo na »staro« cesto in takrat je na vpadnici v Postojno pravi prometni kolaps.

O Počku za zaprtimi vrati

Na 30., zadnji predpočitniški seji so imeli člani Občinskega sveta (OS) Postojna na dnevnem redu 21 točk. Najpomembnejšo, 19. točko, na kateri so obravnavali strategijo v zvezi z urejanjem problematike Počka, so zaprli za javnost. Tik pred tem so svetniki obravnavali še eno, predvsem za prebivalce vasi ob cesti proti hrvaški meji pomembno temo – problematiko prometa na regionalni cesti Postojna–Ilirska Bistrica.

Po razpravi **Občinski svet Postojna nasprotuje kakršnikoli sprostitev tovornega prometa na regionalni cesti Postojna–Jelšane**. Cesta je že tako preobremenjena, saj so že leta 2016 našli povprečno 12.000 vozil dnevno, v turistični sezoni pa celo 20.000. Rešitev za vse težjo prometno situacijo bi bila izgradnja obvoznice mimo vasi Prestranek, Matenja vas in Rakitnik, saj skozi nje poteka magistralna cesta. Po sklepu Občinskega sveta bodo ministrstvo in druge pristojne organe pozvali, da na omenjeni cesti ponovno omejijo tranzitni promet na 7 ton in pol, Občina Postojna pa bo začela umeščati te obvoznice v svoj občinski prostorski načrt. Svetniki zahtevajo tudi sprejetje državnega prostorskega načrta za izgradnjo avtoceste med Postojno, Ilirsko Bistrico in hrvaško mejo, čeprav jo časovnica predvideva šele za leto 2038 (o tem pišemo podrobneje v tokratni temi meseca).

Osrednjo točko dnevnega reda so svetniki tokrat obravnavali za zaprtimi vrati, po končani seji pa je novinarje seznanila s sklepi **predsednica delovne skupine za pripravo strategije za reševanje problematike Počka Margareta Srebotnjak Borsellino**. Povedala je, da bo **Občina dogovor o uporabi vojaškega vadišča Poček, ki je bil z Ministrstvom za obrambo podpisan leta 2004, po 23. decembru letos odpovedala**. Po sklepu svetnikov se mora **župan Igor Marentič** dogovoriti o terminskem in vsebinskem načrtu za zaprtje vadišča, prav tako tudi za sanacijo onesnaženih območij. »Na tak način želi Občina zavarovati območje, s katerega se napaja vodni vir Malni, saj ta predstavlja vir pitne vode za postojnsko občino,« je razložila Borsellino. Kot provokacijo pa je označila nadaljevanje aktivnosti na Počku potem, ko je decembra lani uredba o vadišču postala protiustavna. Po njenem mnenju gre za dokazovanje moči Slovenske vojske.

Predsednica skupine je napovedala: »Če Občina in Vlada do oktobra ne bosta sklenili sporazuma o načrtu zaprtja vadišča Poček, bo Občina sama pripravila besedilo zakona in ga posredovala v obravnavo za spre-

jem v Državnem zboru.« V parlament bo posredovala tudi predlog o zaščiti vodnega vira Malni; Občina naj bi ga pripravila do konca novembra. Javno podjetje Kovod pa bo poiskalo neodvisno organizacijo, da bo za Občino opravila raziskavo kakovosti pitne vode iz Malnov.

Po sklepu OS Postojna bo Občina od ministrstva zahtevala predložitev nekaterih dokumentov – tudi vsa uporabna in druga dovoljenja, ki Slovenski vojski dovoljujejo izvedbo vojaških vaj. Svetniki zahtevajo tudi vpogled v pogodbo med državo in Natom za desetletno uporabo vadišča. Obenem pozivajo, da se dopolnitve Državnega prostorskega načrta (DPN) OSVAD Postojna, ki naj bi bile predstavljene na javni razgrnitvi čez dva meseca, ne upoštevajo. Svoja mnenja o tem, zakaj umeščanje teh vsebin na javno predstavitev DPN za Občino ni sprejemljivo, bodo predstavili Ministrstvu za obrambo.

Strategija, ki so jo postojnski svetniki podprli soglasno, je nastala po pročitvi številnih dokumentov in več sestankih s predstavniki obrambnega in okoljskega ministrstva. Dodaten argument za hitro ukrepanje imata skupina in občinski svet po junijskem sestanku Vlade. Ta je namreč vsa pristojna ministrstva s sklepom zavezala k pripravi novega prostorskega načrta. Temelji naj na izhodiščih, usklajenih že v preteklosti. Vlada je s tem sledila navodilu obrambnega ministrstva, da je treba še pred razveljavitvijo obstoječega prostorskega načrta začeti pripravljati novega in tako preprečiti poskuse lokalne skupnosti, da uveljavi interese za omejitve ali celo zaprtje vadišča.

OS Postojna je na zadnji seji potrdil tudi pobudo za ustanovitev nove Krajevne skupnosti (KS) Štivan; ta obsega območje naselij Matenja vas, Rakitnik in Grobišče. Sedež nove KS je v Matenji vasi.

Svetniki so sprejeli tudi **lokalni program za mladino do leta 2024** ter soglasje k sistemizaciji delovnih mest in števila oddelkov v Vrtcu Postojna in Vrtcu Prestranek za šolsko leto 2018/19. Potrdili so tudi sklep o sofinanciranju začasnega izpisa otrok iz vrtca.

Brez zapletov so obravnavali še nekaj kadrovskih zadev ter sprememb in dopolnitev Statuta in nekaterih občinskih odlokov. V Svet Vzgojnega zavoda Planina so imenovali Ano Kaluža, v Svet Knjižnice Bena Zupančiča pa Dragico Bratanič, Tino Bazjako in Pio de Paulis Debevec. Razrešili so namestnico člana Občinske volilne komisije Vesno Milavec, ker je podala svoj odstop, in v komisijo kot namestnika imenovali Jožeta Beneca.

Mateja Jordan

GGP stavbe v Postojni ne potrebuje več

Prekinitev koncesijske pogodbe z državo je pomenila za Gozdno gospodarstvo Postojna (GGP), nekdanje največje gozdarsko podjetje v regiji, izgubo posla, kar je družbo v zadnjih letih pripeljalo v rdeče številke. Zaradi nastale situacije, pa tudi zato, ker so sedež družbe preselili v Loško dolino, sedaj prodajajo tudi svoje tri četrtnine nekdanje upravne stavbe na Vojkovi ulici. Kot pravijo v nepremičninski agenciji Land (ta je prevzela prodajo), zanjo večjega zanimanja doslej ni bilo.

V agenciji so pojasnili, da je na voljo skoraj 750 kvadratnih metrov uporabne površine – skupaj ali po posameznih etažnih delih. Cena za vseh 75 odstotkov zgradbe v lasti GGP je 750 evrov/m², za posamezne dele pa 850 evrov/m². Lepa in dostopna lokacija pred desetimi leti delno obnovljene stavbe, ki je bila zgrajena leta 1960, pa doslej resnih kupcev ni pritegnila. »Streha je bila zamenjana leta 2008, ravno tako vse stavbno pohištvo; okna, ki so v PVC izvedbi, pa leta 2002«, beremo v oglasu agencije Land. Solastnik oziroma Zavod za gozdove – upravljavec četrtnine stavbe v državni lasti – je zainteresiran samo za nakup dodatnih štirih pisarn. **Direktor Zavoda Anton Smrekar** je potrdil, da so soglasje države že dobili, za nakup preostalega dela stavbe pa ni ne potrebe ne denarja. Nakup ne zanima niti najemnika, družbe Slovenski državni gozdovi. Ta ima v najemu dobrih 120 kvadratnih metrov stavbe in jih želi ohraniti tudi primeru, da bo stavba prodana.

Sicer pa je tudi GGP dobil lani novega lastnika, ljubljansko podjetje Verde – ta je v večinski avstrijski lasti. Prodaja nepremičnin pa predstavlja del sa-

Tri četrtnine nekdanje upravne stavbe GGP na Vojkovi ulici je naprodaj.

nacije in prestrukturiranja podjetja. Kot je pojasnil direktor **GGP-ja Simon Merkač**, so dejavnosti podjetja GGP skupaj z zaposlenimi prenesli na podjetje Mid Holding in delno na podjetje RZ Holding. »Razlog je prekinitev pogodbe za delo v državnih gozdovih, saj je to pomenilo izgubo konstantne oskrbe s surovino, potrebno za proizvodnjo,« je pojasnil. Po Merkačevih besedah so sedež družbe že pred časom preselili iz Postojne v Stari trg pri Ložu. »Glede na to, da dejansko nimamo več zaposlenih, upravne stavbe v Postojni ne potrebujemo več, zato se prodaja,« je pojasnil.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Pred postajo Nujne medicinske pomoči je tudi nadstrešek z zaprtim dovozom za reševalno vozilo.

Urgenca končno spet na svojem

Zahtevna, skoraj 900 tisočakov vredna prenova oddelka nujne medicinske pomoči (NMP) v Zdravstvenem domu (ZD) Franca Ambrožiča Postojna se po skoraj enem letu in s precejšnjo zamudo le zaključuje. Z večjimi, bolj funkcionalnimi prostori in s prepotrebni nadstreškom za dovoz so pridobili tako bolniki kot zaposleni. Ti so se sredi julija končno preselili nazaj v svoje prostore. Tudi na fizioterapiji, kjer so začasno gostovali od lanske jeseni, bo delo lahko ponovno teklo v polnem obsegu. Na urgenci bodo z novo ureditvijo po besedah direktorice Irene Vatovec pridobili čas, s tem pa tudi dragocena življenja. Vrata urgence so spet odprta tudi za bolnike, uradno odprtje novih prostorov pa načrtujejo za september.

V zadnjem desetletju so zaposleni v ZD vse pogosteje opozarjali na prepotrebno prenovo prostorov urgence, saj bi ta ob boljših pogojih in ustrežnejši opremi delovala še bolj strokovno. To se je pokazalo predvsem ob obeh množičnih nesrečah na bližnji avtocesti. Prenova se je začela lani septembra in je prinesla večje, bolj funkcionalne in v skladu s predpisi opremljene prostore. **Dela v vrednosti okoli 650 tisočakov financirata Občina Pivka in Postojna, za opremo bo ZD odštél dodatnih 200 tisoč evrov.**

Med gradnjo so se v ustanovi po besedah **direktorice Irene Vatovec** organizirali tako, da bolniki in obiskovalci skoraj niso občutili sprememb. »Večjih zapletov ni bilo, vsa nujna dela smo opravili brez težav,« je zatrdila in navedla več razlogov za zamudo. »Popraviti je bilo treba projekt za dovoz, saj je bil ta glede na dimenzije novih reševalnih vozil nekoliko preozek. Nastala je enomesečna zamuda, zaradi katere smo morali prilagajati

ostala načrtovana dela,« razlaga direktorica in ocenjuje, da je bilo poleg tega na deloviščih premalo ljudi. »Podjetje Kolektor je imelo težave s podizvajalci. Ti so delali prepočasi in premalo kakovostno. V času, ko bi lahko opravili največ dela (ob koncu tedna in praznikih), pa ekip sploh ni bilo na delovišču.« Po besedah direktorice je prišlo do večjega zapleta tudi zaradi zastarele kanalizacije, kar je terjalo dodatna dela.

Zdaj je pred postajo NMP tudi **nadstrešek z zaprtim dovozom za reševalno vozilo**, ki bo odslej ogrevano in takoj pripravljeno na izvoz. Nekaj dodatnega prostora so pridobili na račun vhodne avle in velikih hodnikov. **Preuredili so 423 m² stavbe in s tem pridobili dodatno ambulanto, sobi za opazovanje, terapije in reanimacijo, dvorano za manjše kirurške posege ter sobe za osebje.** »Dovoz v reanimacijske prostore je neposreden, s čimer pridobimo na času, z večjim prostorom za opazovanje bomo pacientom lahko marsikdaj prihranili pot na sekundarni nivo, v manjši operacijski dvorani pa bomo zdravniki družinske medicine kot tudi zunanji strokovnjaki lahko opravljali manjše ambulantne posege.«

Povečali bodo tudi število zaposlenih in se tako prilagodili novemu pravilniku o nujni medicinski pomoči. »Skupaj z na novo zaposleno zdravnico imamo 3 in pol zaposlene zdravnike, po pravilniku bi jih morali imeti pet. Primanjkljaj rešujemo z zaposlenimi v domu, ki se vsi vključujejo v dežurno službo, in tako zagotavljamo potrebno razpoložljivost ekip,« je pojasnila direktorica. Število zaposlenih (diplomiranih) medicinskih tehnikov bodo septembra povečali z 12 na 16, naslednje leto bodo zaposlili še 4. Kot dodaja Vatovčeva, takšna organizacija funkcionira dobro. »Zaenkrat si to lahko privoščimo, saj dispečerski center v Ljubljani, ki bo razporejal tudi naše sile in sredstva, še ne deluje.« Zaradi načrtovanega urgentnega centra v Postojni bo osebje NMP namreč pokrivalo veliko večje območje kot doslej.

Celotna urgentna služba ostaja v prostorih Zdravstvenega doma; v sosednjem, novem gasilsko-reševalnem centru pa bodo zaposleni pridobili še prostore za počitek, pedagoško delo in praktične prikaze ter garaže za vozila. Tam je od junija že parkirano tudi **ново, tretje reševalno vozilo**. Po besedah direktorice so imeli pozimi zaradi pokvarjenega rešilnega avtomobila velike težave in so si morali eno vozilo celo izposoditi v ZD Ilirska Bistrica. Po zaslugi občin Pivka in Postojna ter donacije DARS-a so zaplet uspeli razrešiti in tako imajo zdaj tri reševalna vozila, kakor narekuje pravilnik. »S tretjim, najstarejšim, namreč opravljamo le nujne prevoze v času, ko zasebnik ne dela,« je pojasnila Irena Vatovec. Polovico denarja od 125 tisoč sta za nakup vozila zagotovili obe občini, drugo polovico sta si razdelila DARS in ZD Postojna.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Vseslovensko srečanje klubov in društev zdravljenih alkoholikov

16. junija se je v parku Srednje gozdarske in lesarske šole (SGLŠ) Postojna odvijalo celodnevno srečanje klubov in društev zdravljenih alkoholikov iz vse Slovenije. Pridružili so se tudi člani društva iz Matuljev iz sosednje Hrvaške. Organizacijo celotnega dogodka je prevzelo domače Društvo zdravljenih alkoholikov (DZA) Postojna.

Udeležence (skupaj jih je bilo preko 140) sta najprej nagovorila **postojnski podžupan Andrej Berginc** in **pivški podžupan Boris Rebec**, sledil je nagovor **Bojana Žolgerja, komandirja Policijske postaje Postojna**. Slednji je poudaril pomen varnosti v prometu in problematiko alkohola, saj je ta žal še vedno eden ključnih vzrokov za prometne nesreče. Zbrane sta pozdravila tudi predsednik **Zveze KZA Slovenije Friderik Lapanja** in dolgoletni **strokovni terapevt Oddelka za zdravljenje odvisnosti Psihiatrične bolnišnice Idrija Aleksander Može**. **Predsednik DZA Postojna Janez Škodič** je vsem izkazal topel sprejem, predstavil delovanje društva (lani je obeležilo svojo 45-letnico) in podelil priznanja letošnjim jubilarantom – članom za eno- in večletno abstinenco.

Pester kulturni program so oblikovali **Mešani pevski zbor Postojna**, **Plesno društvo Srebrna iz Senožec**, **Učiteljski pevski zbor OŠ Pivka in Aleš Pučnik**, ilustrator slikanice Jakob in postojnski zmaj. **Prostovoljci SGLŠ Postojna** pa so izvajali so brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja ter

Park SGLŠ je bil gostoljubno prizorišče vseslovenskega srečanja klubov in društev zdravljenih alkoholikov.

animirali prisotne z družabnimi igrami. Udeleženci srečanja so v popoldanskem času lahko izbirali med različnimi aktivnostmi. Nekateri so se podali na Sovič in se sprehodili skozi Majlont, drugi so si ogledali mesto in obiskali Notranjski muzej Postojna ali se udeležili maše v cerkvi sv. Štefana. Za sproščeno vzdušje sta poskrbela ansambla **Strel** in **Zoo Beend**, zabava pa je ob srečelovu trajala do večernih ur.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv društva.

Spominsko ploščo so odkrili Martin Srebotnjak, Dubravka Tomšič Srebotnjak, predsednik KS Postojna Marjan Nagode in župan Igor Marentič

Postojnčani smo se poklonili velikemu rojaku

Na rojstni hiši na Ljubljanski cesti 26 v Postojni so na letošnji prvi poletni dan slovesno odkrili spominsko ploščo rojaku – skladatelju, zaslužnemu profesorju in častnemu občanu Alojzu Srebotnjaku (1931-2010). Od lani je po njem poimenovana tudi velika dvorana Glasbene šole Postojna.

Ob hiši na Ljubljanski cesti so se poleg Srebotnjakove vdove, koncertne pianistke svetovnega slovesa **Dubravke Tomšič Srebotnjak** in skladateljevega sina **Martina** (sicer filmskega ustvarjalca, a tudi skladatelja filmske glasbe) zbrali nekateri sorodniki in številni občani ter se skupaj poklonili velikemu umetniku. **Postojnski župan Igor Marentič** je v

slavnostnem nagovoru poudaril, da mesto tudi na ta način izkazuje čast »enemu od velikanov slovenskega kulturnega življenja.« Čeprav zasluge posameznika žal prevečkrat prepoznamo, pa smo »resnično ponosni, da je bil gospod Srebotnjak naš rojak,« je še dejal župan.

Alojza Srebotnjaka (sicer nečaka še enega skladatelja postojnskih korenin – Vilka Ukmarja) uvrščajo poznavalci med najvidnejše skladatelje slovenske klasične glasbe. Leta 1958 je zaključil študij kompozicije v razredu profesorja Lucijana Marije Škerjanca. Izpopolnjeval se je v Rimu, Parizu, Londonu in Sieni. Svoje znanje je sprva delil na Pedagoški akademiji v Ljubljani, med letoma 1970 in 2001 pa je kompozicijo predaval na ljubljanski Akademiji za glasbo. Njegov široki glasbeni opus sega od orkestrske, komorne, solistične in zborovske do vokalno-instrumentalne, baletne in filmske glasbe. V slovensko glasbeno zgodovino se je zapisal že zelo zgodaj – komaj osemnajstleten je za moški zbor že uglasbil Kosovelovo pesem *Bori*. Tudi med njegovimi kompozicijami za film je kar nekaj mojstrov- in; naj omenimo le glasbo za filme *Balada o trobenti in oblaku*, *Tistega lepega dne* in *Ne joči, Peter*. Za svoje delo je bil Alojz Srebotnjak večkrat nagraden, med drugim tudi s Prešernovo (1999) in z Župančičevo (2005) nagrado za življenjsko delo, leta 2000 pa mu je Društvo slovenskih skladateljev podelilo za njegov zaokroženi skladateljski opus Kozi- novo nagrado.

Lanskoletno pobudo članov sveta Krajevne skupnosti Postojna (KS) za postavitve spominske plošče je podprla Občina Postojna in skupaj s KS pripravila tudi krajšo slovesnost. To je z interpretacijo Srebotnjakovih zborovskih pesmi obogatil **Mešani pevski zbor Postojna**. Na spominski plošči lahko preberemo, da se je 27. junija 1931 v tej hiši rodil zaslužni profesor, slovenski skladatelj Alojz Srebotnjak. Izdelal jo je kamnosek **Dušan Kobe**, idejno zasnovano zanjo pa je pripravila arhitektka **Erika Merše Logar**.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Spominska plošča velikemu umetnostnemu mecenu

Nekoliko manj opaženo, a zato nič manj pomembno je le dva dni pred odkritjem spominske plošče velikemu skladatelju potekalo odkritje spominske plošče še enemu velikemu možu, ki so ga mladostna leta povezala s Postojno. V organizaciji društva Bakla in ob sodelovanju Narodne galerije iz Ljubljane sta na pročelju nekdanje koprške banke odkrila spominsko ploščo svojemu dedu, gospodarstveniku in pravniku dr. Franu Windischerju njegova vnuka – Aleksander in Peter Bassin.

Zbrane pred nekdanjim Mlinskim dvorom je v imenu organizatorja pozdravil **Andrej Smerdu** in poudaril, da so v prostorih dvora, kjer je leta 1877 stekla zibelka tudi dr. Windischerju, živeli oziroma se zadrževali številni pomembni posamezniki. Za odpete pesmi se je zahvalil članom **okteta Bori**, nato pa besedo predal **dr. Barbari Jaki**, direktorici Narodne galerije iz Ljubljane, ter **mag. Damjani Pečnik**, državni sekretarki na Ministrstvu za kulturo.

Jakijeva je v svojem nagovoru izčrpno predstavila strokovno oziroma poklicno pot dr. Windischerja, predvsem pa ga je prikazala kot velikega ljubitelja likovne umetnosti. »To se je kazalo in se še danes kaže v njegovih številnih donacijah Narodni galeriji, ki so tudi sestavni del današnje stalne zbirke. Bil je izobražen, velik intelektualca, velik domoljub in to je združeval z izjemno srčno kulturo,« je poudarila. Sprva društvo Narodna galerija in

pozneje nacionalno ustanovo, ki letos praznuje stoletnico, je v prvih desetletjih namreč pomembno sooblikoval prav dr. Windischer. Kot gimnazijec v Ljubljani je sobo delil s pesnikom Josipom Mur-nom, kot študent prava na Dunaju in v Gradcu pa je bil Windischer deležen štipendije za najrevnejše notranjske študente iz oporoke Janeza Nepomuka Kalistra. Dr. Windischer (ob spominu na rojstni kraj se je rad podpisoval s psevdonomom Mario Sovič) ostaja ob svoji poklicni poti v kolektivnem spominu Slovencev predvsem zaradi svoje dejavnosti na kulturnem področju. »Ko se je zaradi zdravja upokojil, je interes za zgodovino in umetnost postal njegova glavna preokupacija. Ljubezen do umetnosti je povezal s pragmatičnostjo pravnik in gospodarstvenika.« Kot soustanovitelj je bil med letoma 1929 in 1946 predsednik društva Narodna galerija, predsednik umetnostno-zgodovinskega društva, znanstveni sodelavec zavoda za

Zbrane pred nekdanjim Mlinskim dvorom je pozdravil Andrej Smerdu, program pa je popestril oktet Bori.

spomeniško varstvo in eden od pobudnikov ustanovitve Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Akademije likovnih umetnosti. Neprecenljive so njegove donacije (Jakopiča, Vavpotiča, Sternena ...) Narodni galeriji; vodil je odkupno politiko, se zavzemal za mednarodno sodelovanje, obogatil razstavno dejavnost in opozarjal na prostorsko problematiko Narodne galerije. Še posebej pa je Jakijeva poudarila, da »za donacije ni pričakoval javne hvaležnosti in medijske izpostavljenosti. Daroval je veliko in daroval je tiho!« Posvečal se je tudi skrbi za mlade umetnike ter se zavzemal za njihovo izobraževanje in študijska potovanja. »Osebnostno darežljivost Windischerjevega kova danes pogrešamo, saj današnji čas ne deli njegove humanosti in socialnega kreda – namreč da je

dolžnost tistih, ki jim je bila sreča mila, pomagati drugim; in tudi ne Windischerjeve narodne in državotvorne drže – da moramo sodelovati pri graditvi reprezentativnih kulturnih obeležij svojega naroda,« je bila prepričljiva Jakijeva.

Njeno razmišljanje o pomenu donacij za slovensko kulturo, »ki jih žal danes praktično ni več«, je nadaljevala tudi državna sekretarka Damjana Pečnik. Izrazila je zadovoljstvo, »da smo presegli meje Ljubljane«.

V imenu Windischerjevih vnukov, tudi pobudnikov za postavitve plošče, se je vsem skupaj zahvalil **Aleksander Bassin**.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Z biseromašnikom Janezom Premrlom (desno) je somaševal brat Vid.

V slavinski župniji novomašnik, v hrenoviški biseromašnik in novomašnik

Na praznik apostolov svetega Petra in Pavla je bilo v koprski škofiji še posebej slovesno, saj je škof Jurij Bizjak posvetil tri novomašnike. Kar dva sta iz postojnske občine: Blaž Kernel iz župnije Slavina in Andrej Penko iz župnije Hrenovice. Le pet dni prej pa je v Hrenovicah daroval biserno sveto mašo (za 60 let duhovništva) Janez Premrl.

Biserna maša v Hrenovicah

Le v redkih družinah so kar trije bratje svoje življenje posvetili duhovniškemu poklicu. Oče Anton in mati Terezija Premrl – Gabrovška iz Šmihela pod Nanosom sta imela devet otrok – osem sinov in hčer. Trije bratje – pokojni Alojz, Janez in Vid so zaprsegli Bogu in postali duhovniki.

Biserno mašo (za 60 let duhovništva) je **Janez Premrl** daroval 24. junija v **hrenoviški cerkvi sv. Martina**. Ob slavljenju so maševali še hrenoviški župnik msgr. Vinko Lapajne ter duhovnika Niko Čuk iz Dilc in Janezov brat Vid Premrl.

Ob tem visokem jubileju se je slavljenec (roj. 1930) poleg drugih govornikov na kratko ozrl na dolgoletno službovanje v različnih primorskih vaseh. Službeno pot je po posvetitvi 29. junija 1958 v Šmihelu začel v bližnjem Studenem, nadaljeval pa v Krkavčah-Pomjanu, Brezovici, Slivju, Trnju, na Premu, v Suhorju in leta 2006 kot duhovni pomočnik v Ilirski Bistrici oziroma v Trnovem. Maše opravlja še v domu Talita Kum v Postojni, kjer tudi prebiva.

Ob zaključku maše so župljani, povabljeni in številni sorodniki slavljenju čestitali, se udeležili pogostitve ter v pogovorih in druženju na cerkvenem dvorišču uživali na družabnem dogodku.

Nova maša na Velikem Ubeljskem

Še bolj svečano je bilo čez štirinajst dni, 8. julija, na **Velikem Ubeljskem**, ko je nekdanja župnija Ubeljsko (od letos naprej spada pod župnijo Hrenovice) dobila novomašnika **Andreja Penka z Malih Brd**.

Andreja (roj. 1989) je v mladosti kot 10-letnega fanta zaznamovala izguba mame. Po končani srednji kmetijski šoli v Šempetru pri Gorici je zaključil še višješolski gozdarski program v Postojni. Iskanje ga je popeljalo še do diplome na

Župnija Hrenovice je množično pozdravila novomašnika Andreja Penka.

teološki fakulteti v Ljubljani in dobilo svoj epilog v svečani novi maši pred svojimi vaščani in sorodniki. Maši je prisostvovalo 14 duhovnikov, zaradi množičnega zanimanja pa so ob straneh cerkve postavili dva šotora z neposrednim prenosom.

Nova maša v Slavini

Svečano je bilo tudi 1. julija, ko je bila v župnijski cerkvi v Slavini slovesna maša z domačim novomašnikom, 26-letnim **Blažem Kernelom**. Odraščal je v Slavini, v krščanski družini mame Vilme in očeta Leona ter bil že pri štirih letih ministrant v domači cerkvi in skavt Postojnskega stega. Osnovno šolo je končal na Prestranku, srednjo pa na Škofijski gimnaziji v Vipavi. Sledila sta dveletno šolanje na Teološki fakulteti v Ljubljani in nato študij v Rimu. Na tamkajšnji Univerzi Gregoriana je že leta 2015 dosegel licenco iz teologije in bil v času zahtevnega študija gojenec nemškega zavoda Germanik. Pastoralno prakso je kasneje opravljal v Škofijski gimnaziji Vipava in v župniji Kamnje ter bil tudi duhovni asistent ajdovskih skavtov. Za diakona je bil posvečen lani 10. oktobra v italijanski prestolnici v cerkvi Svetega Ignacija Lojolskega.

Novomašnik Blaž Kernel je iz slavinske župnije.

V lanskem in delu letošnjega leta je v Rimu že obiskoval pripravljalni letnik za študij Svetega pisma. To jesen ga namreč čakata en semester študija na hebrejski univerzi v Jeruzalemu in nato nadaljevanje zahtevnega študija Svetega pisma na Papeškem bibličnem inštitutu v Rimu. Tudi slavinska cerkev je bila nabitopolna, mnogi od blizu in daleč so ostali zunaj nje. Obred z obilico cerkvenega petja je potekal v prisotnosti skorajda 40 duhovnikov. Po končanem cerkvenem obredu in darovanju vernikov pa sta bila v lepem vremenu na ploščadi pri Gasilskem domu v Slavini še krajši kulturni program z nagovori in pogostitev za več sto vernikov, duhovnikov, gostov in prijateljev novomašnika Blaža Kernela.

V katoliški cerkvi v Sloveniji je letos prejelo posvečenje 20 duhovnikov, lani le štirje. Slovenija ima približno 1100 duhovnikov; pet jih izhaja iz hrenoviške župnije.

Besedilo: Marino Samsa in Brane Fatur;
fotografije: Marino Samsa in Foto Atelje Postojna.

Postojnska godba 1808 je v 210 letih obogatila mnoge prireditve. Tokrat je praznovanje častitljivega jubileja sovpadlo z dnevom državnosti in samostojnosti.

Praznovali sta Slovenija in Postojna, a tudi Postojnska godba 1808

Prireditve ob dnevu državnosti in samostojnosti se je več let tradicionalno odvijala pod belskim topolarjem. Tokrat so organizatorji povabili obiskovalce na postojnski Titov trg. Postojnska godba 1808 in Občina Postojna sta na predvečer državnega praznika – v nedeljo, 24. junija – s slavnostnim koncertom obeležili dan, ko je pred 27-imi leti Slovenija stopila na samostojno pot, hkrati pa sta se s koncertom poklonili generacijam postojnskih godbenikov. Postojnska godba 1808 namreč šteje častitljivih 210 let.

Niti dokaj hladno vreme za ta letni čas niti občasen dež nista zmotila številnih nastopajočih in obiskovalcev prireditve. Slavnosti govornik, **postojnski župan Igor Marentič**, je spregovoril o Sloveniji kot še vedno mladi državi, ki se včasih tako tudi obnaša; kot o povprečnem mladostniku, ki v silni želji po osamosvojitvi pozablja na izkušnje preteklih generacij. Čeprav smo pred skoraj tremi desetletji prepričljivo zagotavljali, da bodo človekove svoboščine in pravice na prvem mestu, danes vidimo, da še zdaleč ni tako, je prepričan župan. Poudaril je tudi, da smo na polju medsebojnega spoštovanja velikokrat prešibki. Sam kljub temu ostaja optimist, saj je veliko posameznikov, ki želijo in hočejo boljši svet. Spomnil je še na veterane in vse, ki so se v vojnah uprli različnim agresorjem.

Po nagovoru je župan prepustil oder nastopajočim. Povabilu **Postojnske godbe 1808** so se z veseljem odzvali domači sestavi. Obiskovalci smo prisluhnili **Mešanemu pevskemu zboru Postojna** pod vodstvom **Mirka Ferlana**. Skupaj z baritonistom **Matejem Lenarčičem** so izvedli tudi Adamič – Fritezo skladbo *Zmaj v Postojnski jami*; to so postojnski godbeniki prvič izvedli ob svoji 170-letnici. Nastopil je še sestav **Pivo in čevapi** – tega sestavljajo večinoma člani godbe in mlade plesalke **Baletnega društva Postojna**. S plesi slovenskih pokrajn

so prireditve sklenili člani **Folklorne skupine Torbarji**.

Od 1808. do 2018.

Med več sto slovenskimi godbenimi sestavi, ki se lahko pohvalijo z izjemno tradicijo, ima **Postojnska godba 1808** posebno mesto. Njeni člani – nekdanji in sedanji – so (bili) s svojim predanim delom nepogrešljiv sopotnik kulturnega utripa v Postojni, njeni okolici in širše. V sicer različnih organizacijskih oblikah in pod različnimi imeni že več kot dve stoletji bogatijo ne le svoje, temveč tudi naše življenje. V godbi se izvrstno povezujejo različne generacije; skupna sta jim predanost glasbi in ljubezen do nje.

Začetki godbene dejavnosti v Postojni segajo v prvo četrtino 19. stoletja. Tokrat je na vsakoletnih množično obiskanih jamskih binkoštnih slavnostih, na pravih ljudskih veselicah ob gostujočih skoraj vedno nastopila tudi domača godba. Prvi doslej znani kapelnik godbe je bil **Josef Prohaska**, godbo je vodil v 30-ih letih 19. stoletja. Med njim in **Luko Loštrenom** – ta vodi sestav 45 godbenikov od septembra 2015 – se je zvrstila še cela vrsta kapelnikov. Postojnski godbeniki niso razveseljevali le številnih »navadnih« obiskovalcev, velikokrat so jim prisluhnili tudi gostje modre krvi, ki so v drugi polovici 19. in v prvih desetletjih 20. stoletja pogosto obiskali Postojno in njeno jamo.

Tako so godbeniki zaigrali tudi cesarju Francu Jožefu I. ob njegovem drugem obisku Postojne julija 1883 v jami in ob odhodu na kolodvoru. Vse do današnjih dni pa s(m)o bili najzvestejši poslušalci in spremljevalci godbenikov prav njihovi someščani.

Godbeniki se občinstvu predstavljajo na številnih, tudi tradicionalnih nastopih (božično-novoletnem koncertu, pustni povorki, furmanskem prazniku, prvomajski budnici ...), na dobredelnih in drugih prireditvah v občini, na slovesnostih drugih domačih društev, ob veseljih in žalostnih dogodkih.

Plodno prvo desetletje 20. stoletja je godbo vodil kapelnik češkega rodu **Lovro Kubišta**. Obe svetovni vojni pa delovanju godbe nista bili naklonjeni. Svoje svetle trenutke je doživela v 20. letih, ko jo je vodil **Alojz Polič**. Potem ko je zaradi fašističnih pritiskov z družino zapustil Postojno in se preselil v Jugoslavijo, pa se je morala godba, ki jo je oblast sicer potrebovala, prilagajati razmeram. Konec 30. let so bili godbeniki za nekaj let primorani postaviti svoje instrumente v kot.

V novih, povojnih razmerah je godba zaživela na novo. Na pomoč so ji priskočili someščani, ki so kljub ne ravno rožnatim povojnim razmeram uspeli zbrati potrebna sredstva za nakup novih instrumentov. Morda bi njihovim zgledom morali slediti tudi danes. To je bil tudi čas, ko je za dirigentski pult stopil legendarni kapelnik **Vilko Klede**. Godbo je z izjemo nekaj let vodil skorajda do svoje smrti leta 1982. Kapelniki, ki so ga nasledili – **L. Pegan, J. Grgasovič, I. Bašič in V. Pupis** – so njegovo delo nadgrajevali in uspeli postojnske godbenike popeljati med najboljše slovenske tovrstne zasedbe. Prav ob okroglem jubileju leta 2008, ko so z raznolikim letošnjim programom obeležili svojo 200-let-

tnico, so svoja prizadevanja skupaj s kapelnikom Vidom Pupisom okronali z najzlahnejšim priznanjem doslej. Na državnem tekmovanju so nastopili v prvi težavnostni stopnji in prejeli zlato plaketo s posebno pohvalo ter se tako uvrstili v najvišjo, koncertno stopnjo tekmovanja Zvezde slovenskih godb. Podoba godbe – tako uniforma godbenikov kot njena celostna grafična podoba – se je z leti spreminjala. Ob 200. jubileju so godbeniki oblekli nove, črne uniforme in bordo srajce (oblikovala jih je Mojca Celin). Za bolj sproščene dogodke oblečejo tudi manj formalne majice s kratkimi rokavi. V zadnjih letih so se njihove barve nekajkrat zamenjale – od bordo in sive do rdeče barve. Gotovo je čas, ko bi morali razmišljati o novih, saj se predstavljajo domači občini ne le z igranjem, temveč tudi s svojo podobo.

Načrti v jubilejnim letu

Predsednik godbe Vid Trebše je povedal, da imajo godbeniki v letošnjem jubilejnim letu še kar nekaj načrtov. Prvi oktobrski konec tedna se odpravljajo na krajše gostovanje na Madžarsko, k Blatnemu jezeru, konec oktobra pa pripravljajo v **Krpanovem domu v Pivki mednarodno srečanje godb**. Nanj so povabili pihalne sestave iz treh sosednjih držav. **20. oktobra** bomo tako lahko prisluhnili godbenikom, ki jih bodo sami obiskali na Madžarskem, Pihalnemu orkestru Koprivnica, Godbenemu društvu Viktor Parma iz Trebč in seveda Postojnski godbi 1808. Po intenzivnem koncu tedna, ko bodo na skupnih in sekcijah vajah dodatno pilili svoje znanje in ga konec novembra pokazali izven Postojne, pa jim bomo na **Štefanovo** spet lahko prisluhnili v **športni dvorani Osnovne šole Antona Globočnika**.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Foto Atelje Postojna.

HOP ON Zeleni kras združuje več storitev: prevoz, turistično vodenje in brezplačne vstopnine.

Lažje do lokalnih turističnih točk

Primorsko-notranjska regija je končno dobila turistični dosežek, ki ga še kako potrebuje. RRA Zeleni kras je s partnerji, med katere spada tudi Zavod znanje Postojna, razvil turistični model, ki obiskovalcem regije brez lastnega prevoza olajša ogled večjih turističnih znamenitosti. Z nakupom vozovnice HOP ON Zeleni kras si lahko v enem koncu tedna ogledajo koticke zahodnega dela regije.

Turisti, ki obišejo naše kraje, pogosto ne gredo dlje kot do Postojnske jame. Veliko jih pride do Postojne brez lastnega prevoznega sredstva. Največja težava je slaba povezava z javnim prometom, »že do Predjamskega gradu težko pri-

dejo, kaj šele v sosednje občine,« pravi Špela Gacin, vodja organizacijske enote Turizem pri Zavodu znanje Postojna. Odlična rešitev je nov dosežek – HOP ON Zeleni kras. V nasprotju s podobnimi »hop on-hop off« projekti v tujini, ki so bolj kot ne zgolj predraga alternativa javnemu prevozu, nudi HOP ON Zeleni kras poleg prevoza še dodatno vrednost, saj vključuje tudi zanimivo turistično vodenje in brezplačne vstopnine.

Turisti imajo ob nakupu tega omogočen vstop v Park vojaške zgodovine Pivka, Muzej krasa v Postojni, grad Prem in Ekomuzej Pivških presehajočih jezer. Med vožnjo jim turistični vodnik predstavi lokalne kraje, posebnosti in marsikatero legendo. **Kombi turiste vozi od devetih zjutraj in je na poti vse do 19. ure; prične pri TIC Galeriji v Postojni.** Na vsaki postaji usta-

vi štirikrat dnevno; te so poleg prej omenjenih lokacij še pri Postojnski jami in Predjamskem gradu ter kampu Pivka jama. Turisti imajo do naslednje vožnje lagodni dve uri in pol časa za ogled muzeja ali znamenitosti, morda za spreghed in kosilo. Vozni red je vnaprej naveden. Vse, kar morajo storiti, je, da so ob določeni uri na navedeni postaji in že so na poti k naslednji turistični točki.

Dejan Iskra iz RRA Zeleni kras pravi, da je v projekt vključenih sedem lokalnih turističnih vodnikov z licenco za vodenje po področju naše regije. Ti so tudi vozniki kombija, ki sprejme na vožnjo HOP ON Zeleni kras osem ljudi. Turisti lahko kupijo ponudbo v turistično-informacijskih centrih in pri ponudnikih turističnih nastanitvev v regiji. Zanj je treba odšteti 25 evrov in velja 48 ur od nakupa – ravno prav za konec tedna, saj HOP ON Zeleni kras vozi prav od petka do nedelje še vse do konca septembra.

Špela Gacin je z razočaranjem dejala, da se brezplačne študijske ture ni udeležil niti en povabljeni sobodajalec. Dejan Iskra pa še dodaja, da ne želijo izključiti nikogar; veseli bodo vsakogar, ki bi bil pripravljen predstaviti ponudbo svojim gostom. To je konec koncev tudi njihov cilj, da se možnost obiska lokalnih zanimivosti čim bolj olajša in razširi, tako se bo morda kateri od turistov zadržal v regiji še kakšen dan več. Na papirju izgleda projekt odlično zastavljen, kako zadovoljni bodo uporabniki, bomo videli ob koncu poletja. Verjetno bo naslednji cilj, da se na podoben način poveže znamenitosti vzhodnega dela regije, torej občin Cerknica, Loška dolina in Bloke.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv RRA Zeleni Kras.

Mitja Stražišar je osvojil vseh 23 točk in postal diamantni maturant.

Večina dijakov po maturi na brezskrbne počitnice

Za maturante se je končno zaključilo nestrpno čakanje na rezultate mature. Prvi so podatke o uspehu izvedeli dijaki poklicne mature, nato nekaj dni kasneje še gimnazijci. Tako na Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna kot tudi v Šolskem centru Postojna so našli nekaj zlatih maturantov, na katere so še kako ponosni.

Jasmina Žvokelj s Srednje gozdarske in lesarske šole je sporočila, da je poklicno maturo opravljalo 47 dijakov programov zdravstvena nega in gozdarski tehnik. Opravljanju spomladanskega roka poklicne mature se je pridružilo tudi petnajst odraslih. **Dobili so dva zlata maturanta – Klavdijo Dolgan iz programa zdravstvena nega in gozdarskega tehnika Blaža**

Pajniča. Čeprav so lani našli kar tri zlate maturante, so na oba zelo ponosni. Prav tako so veseli, da jih je več kot tretjina prejela 19 točk ali več. Zgolj trem je spodletelo pri enem predmetu; tega bodo lahko ponovno opravljali v drugem roku. Jasmina Žvokelj še dodaja, da sta dijakom največ preglastic »povzročala teoretični del strokovnega predmeta zdravstvena nega in nov tip naloge pri angleščini, ki pa ni vplival na rezultate«. In kaj čaka maturante po počitnicah? Večina iz programa zdravstvena nega se po končanem šolanju v Postojni vpiše na program zdravstvene fakultete; o nadaljnjem študiju razmišljajo tudi gozdarski tehniki, a se jih kar nekaj že takoj odloči za zaposlitev.

Uspešne rezultate poklicne mature so posredovali tudi iz Šolskega centra Postojna. Prvič jo je opravljalo 66 dijakov, največ so našli strojnih tehnikov. Samo pet jih bo moralo en predmet opravljati ponovno; med njimi ni ekonomski tehnikov – vseh 20 je zrelostni izpit opravilo že v prvem roku. Poudarili so, da je uspeh nad državnim povprečjem. **Strojni tehnik Mitja Stražišar bo v svojem življenjepisu zapisal naziv diamantni maturant, saj je prejel vseh 23 točk. Le točko manj sta prejela ekonomski tehnik Žiga Zalar in strojni tehnik Leo Umek.** 15 dijakov je opravljalo tudi izpite iz posameznih predmetov splošne mature; spodletelo je le enemu. Tudi ta rezultat je nadpovprečen, če ga primerjamo s podatki na državni ravni.

Nekaj dni za dijaki poklicne mature so svoje rezultate dočakali tudi gimnazijci – splošno maturo v spomladanskem roku jih je pisalo 71. Rezultat je malce slabši od lanskega, kljub temu jih bo kar 64 brez skrbi preživel dolge poletne počitnice. **Tudi pri gimnazijcih se Šolski center Postojna lahko pohvali z dvema zlatima maturantoma, to sta postala Anej Ogrižek in Jaka Strohsack.** V Šolskem centru Postojna so zadovoljni, da se njihovi maturanti »zadnja leta vedno bolj vpisujejo tudi na naravoslovne in tehniške študije«.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Jadran Hlad

Šahovski klub Postojna obeležuje v letošnjem letu svojo spoštljivo 70-letnico delovanja. Njegovo zgodovino kar tri desetletja vidno soustvarja in aktivno sooblikuje tudi Postojnčan Jadran Hlad, saj otroke in mladino uči in mojstri v šahovskih veščinah. Vrsta uspehov in lepih dosežkov je tako najuspešnejše mlade šahiste kot tudi klub kar nekajkrat postavila na visoka in najvišja mesta v širšem domačem kot tudi mednarodnem prostoru. Mirno lahko zatrdimo, da je Jadran Hlad hkrati eden najvztrajnejših šahovskih pešcev v našem okolišu, saj ga ni dneva, da ne bi hodil in neštetokrat prehodil nešteto svojih kilometrov po dolgem in počez skozi Postojno in njeno hribovito okolico. Nedavno se je zadovoljen vrnil s slavne romarske poti El Camino de Santiago, znane tudi kot Jakobova pot. Ta ga je iz Francije dober mesec dni vodila vse do katedrale Santiago de Compostela v Španiji.

Najprej sva obudila spomin na njegove šahovske začetke, segajoče kakšnih 50 let nazaj.

V mojem otroštvu je bilo veliko časa za igre vseh vrst; takrat ni bilo televizije in vsega tistega, kar imajo mladi danes. Ne boste verjeli, ampak šah me je naučila igrati moja stara mama; danes šteje spoštljivih 96 let. Spominjam se tudi, da je oče iz Beograda prinesel mali šah in od takrat me je verjetno prevzel za vedno. Najprej sem bil vpisan v šahovski krožek, kasneje pa v šahovski klub.

Še vedno ostaja osrednja osebnost in največja legenda zgodovine postojnskega šaha Rado Gospodarič. Z velikim navdušenjem in s poslušom je učil in navduševal generacije osnovnošolcev in mladino nasploh.

Pravzaprav je bil močna vez, držal

nas je skupaj na treningih in tekmovaljih, in nanj ohranjam lepe spomine. Že 20-letnemu mi je zaupal učenje mladih; takrat smo imeli prostore še v Športnem parku. Ponosen sem na našo šahovsko tradicijo, na delo vseh svojih predhodnikov, ki so ustvarjali zgodovino kluba, okronanega z mnogimi uspehi.

Šahovski klub Postojna je bil vedno dobro organiziran, njegovi člani so se udeleževali državnih prvenstev po celi nekdanji Jugoslaviji in v tujini.

V drugi polovici 70. let prejšnjega stoletja je OŠ Postojna postala jugoslovanski ekipni državni prvak, kar se kasneje ni nikoli več ponovilo. Zdaj raste mlada generacija, ki je dosegla vrsto medalj na državnih prvenstvih. Ob tej priložnosti bi rad pohvalil vse naše člane in članice.

Ivana Hreščak je še ne 15-letna že pobrala na slovenski ravni naslove v vseh kategorijah, vključno z naslovom državne članske prvakinje. Najbolj odmeven uspeh je bil naslov evropske prvakinje pred tremi leti – ekipno v Romuniji in posamično v Črni gori.

Imate naziv mojstrski kandidat, kar je pravzaprav stopnja pred nazivom šahovskega mojstra, imate pa tudi licenco za poučevanje šaha. Šahu ste torej predani kot učitelj, mentor in kot igralec oziroma tekmovalec. Kaj je pravzaprav šah – igra z dolgo in neskončno zanimivo zgodovino? Kako bi ga opisali?

To je izjemna, mnogoplastna igra, ki jo je od najzahtevnejše, profesionalne ravni do njene družabno zabavne in rekreativne naravnosti težko opisati na kratko. Zahteva disciplino in predanost, vzdržuje koncentracijo in deluje na vrsto psihomentalnih funkcij. Odpira iste kanale kot glasba – spodbuja logič-

Morda se zdi malo čudno, da nikoli nisem imel avta; vedno sem pešočil in trdim, da lahko prideš daleč in še dlje tudi brez njega.

no mišljenje, analitično razmišljanje in pospešuje razvoj možganov. Hkrati je tudi igra s tekmovalnim nabojem in razvedrilna aktivnost, ki povezuje in navdušuje. Zato je vsestransko dobro in pomembno, da se ga otroci začnejo učiti čim prej, že kot mali osnovnošolci. Šah je neke vrste vzporedno življenje, ki te vedno spremlja; kombinacije so rešitve, z njegovo igro se odraža tudi karakter človeka.

Kaj vam pomenijo tri desetletja dela v šahovskih krožkih in klubu? To je pestra zgodovina z veliko izkušnjami, vztrajnega in predanega dela in tudi dosežki, ki ste se jih zasluženo veselili.

V tem obdobju so se pravzaprav obrnile generacije – najprej sem učil starše, zdaj učim že njihove otroke. Šahovski krožek je na obeh postojnskih osnovnih šolah in učenci, ki se izkažejo kot najboljši, gredo naprej v klub. Šahovski treningi so pogosti, sploh pred tekmovanji – kar večkrat tedensko. Nekaj let nazaj smo bili najuspešnejši krožek v Sloveniji. Moje delo je ljubiteljsko in plačilo zanj so uspehi naših mladih šahistov. Sicer pa je naša druga roka Vladimir Slejko – on skrbi za klubsko šahovsko dogajanje starejših generacij. Šah torej živi in še naprej želimo v svoje vrste privabiti nove člane. Veseli nas, da ima naš klub v slovenskem prostoru svoje mesto in ugled.

Prisegate torej na šah in hojo, ključni vsebini v vašem življenju?

Ko sem bil pri 37-ih fizično najboljši aktiven, sem zbolel na srcu. Najboljša terapija je bila hoja, zato sem se ji potem še bolj intenzivno, a sproščeno predal. Rad imam naravo in potovanja. Morda se zdi malo čudno, da nikoli nisem imel avta; vedno sem pešočil in trdim, da lahko prideš daleč in še dlje tudi brez njega. Hoja je najboljša priložnost, da daš možgane na »off«, se prepustiš opazovanju in nekakšnemu meditativnemu doživljanju. Tako se vsak dan znova napolniš z novo energijo.

Za vami je 820 km prehojene Jakobove poti. Kako in zakaj ste se odločili za romanje? S kakšnimi vtisi in doživetji ste s vrnili?

Pet let je v meni tlela ta želja in nedavno sem jo uresničil. Mislim, da me je pot sama poklicala in tako čutim, da se bom še kdaj vračal nanjo. Ves čas sem pravzaprav potoval k sebi, se otresal strahov in mentalnega balasta, se predajal

vsak dan izredno dobri, neki prav posebni energiji, ki me je spremljala ves čas. Mislim, da jo skupaj ustvarjajo vsi romarji in pohodniki, ki s srčno naravnostjo in z navdihom premagujejo dolge kilometre. To so bila srečevanja z ljudmi z vsega sveta in pogovori, čudovite pokrajine, vasi in mesta, hribi in doline, nekaj žuljev, a globoka doživetja, čiste misli, notranji mir ... Imel in imeli smo dobro vreme, idealnih 20° C, kar je bilo hladneje – kot že 50 let ne, tako so povedali domačini in pohodniki. Spoznaš, da ima vsak svoj vzgib, namen in svojo pot; vsakdo hodi »svoj Camino« in hodi svojo zgodbo življenja. V tem ponorelem sodobnem svetu je to priložnost, da se vrnemo vase, se umirimo in odprtega duha ustvarjamo in širimo pozitivno naravnost. Nepozabno dragoceno pa je bilo tudi srečanje s hčerjo; pridružila se mi je malo pred koncem poti. Sicer dela doktorat iz arheologije v Bruslju, a se je odločila, da me obišče na tej poti.

Z Jadranom Hladom se je bilo prijetno pogovarjati. Na koncu je povedal, da ga prav kmalu, že prihodnji mesec čakajo priprave na evropsko prvenstvo v Rigi. Udeležila se ga bosta mladinka Ivana Hreščak in Leon Škrbec.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Jadrana Hlada.

Mitnica v Landolu je do danes ostala na istem mestu.

Po Jamborni cesti, 4. del

Čez Vrhe smo prispeli v vasice, ki se prebujajo s čudovitim pogledom na nanoško pogorje. Cesta v Landol s povezavo v Bukovje in Predjamo je bila zgrajena leta 1913, resnično je zaživela po prvi svetovni vojni. In prav ta nas najprej pripelje v vas Landol.

Pot nas je zapeljala v dolino jelenov, po tej divjadi naj bi vas dobila ime – seveda če velja trditev, da je »dol« dolina in »lan« jelen ali damjak. Ljudsko izročilo pa nastanek imena povezuje z Martinom Krpanom, saj naj bi mimo tukajšnje mitnice tovoril lan. Mitničar naj bi zakričal »Lan dol« in tako se je kraja prijelo ime. Verjetno so morali dejanje še nekajkrat ponoviti. Če svoj jekleni konjiček parkiramo pri Domu krajanov, si lahko o **Landolu** še marsikaj preberemo na dveh postavljenih tablah.

Vse do leta 1865 so bodisi Windischgraetzi bodisi gospodje Predjamski tod okoli posedovali več tisoč hektarov gozdov. Po tej letnici so bili ti delno razdeljeni med kmete. Jelke, ki so jih sekali tod, so bile manjše kot v gozdovih Gore, kljub temu omenja ustno izročilo 20-metrške primerke. Landol ima zanimiv primer pravice do »furanja«. Če so v ostalih vaseh to lahko počeli vsi otroci moškega spola, je bilo v Landolu dovoljeno samo prvemu sinu. V knjigi Po jamborni cesti v mestu na peklu dopolnjuje **Miroslav Pahor** še, da »le če je bil ta nesposoben, je oče prenesel to pravico na drugega, tj. tistega, ki ga je določil za svojega naslednika. Ostali sinovi, in to vedno en sam, so prišli v poštev le, če sta bili v hiši dve vpregi«.

Mitnica je stara več stoletij

Stara mitnica v Landolu je nekoč veljala za eno najpomembnejših, vsekakor pa za eno najdonosnejših na tem koncu. Prvič je omenjena že leta 1304. V tem obdobju je pripadala oglejskim patriarhom. Kot je podatke izbrskal zgodovinar **dr. Miha Kosi**, je leta 1335 patriarh Bertrand obvestil svoje mitničarje, da od samostana Stična glede na stare privilegije ne smejo zahtevati mitnine. Mitnica je do danes ostala na istem mestu. Miroslav Pahor razkriva v knjigi, da je bila hiša »večkrat prezidana in v 18. stoletju barokizirana.«

Velikokrat je prešla v druge roke – od oglejske cerkve do gospodarjev dežele Kranjske, nato so jo menda kupili gospodje Predjamski. »Ena od grofic Predjamskih je poleg hiše ob koncu 17. stoletja ali na začetku 18. zgradila cerkvico in jo izročila landolskim fantom, ki so jo upravljali do druge svetovne vojne. Nekaj časa so v hiši gospodarili nemški gospodje iz rodbine Frank, ti pa so jo konec 18. ali na začetku 19. stoletja prodali Jožefu Deklevi iz Vrem, ki je bil edini notar v pokrajini. Za njim je bil hišni gospodar njegov sin Franc in nato drug za drugim dva Aleksandra Dekleva. Hiša je v lasti družine Dekleva 170 do 190 let,« opisuje Pahor. Cestnino so zaračunavali furmanom vsaj do konca 18. stoletja. **Cerkvica sv. Jošta** ob mitnici je bolj podobna večji kapele, imenujejo jo tudi fantovska cerkev. Pred nekaj leti je bila obnovljena. Žal pa nič ne kaže na obnovev nekdanje mitnice. Ta žalostno propada, čeprav dajejo zavese na notranji strani oken občutek, da je nekdo še vedno doma.

V Jakobovi vasi

V središču Landola zavijemo proti Šmihelu. Peljemo se mimo **prenočišča Lipizzaner Lodge**. Valižan in Finka sta se le po enem izletu skozi naše kraje zaljubila v to deželo in na koncu ureničila svoje sanje o odprtju lastnega hotelčka.

Pozdrav pastirčka Jakoba in postojnskega zmaja v Šmihelu pod Nanosom.

Ob vstopu v **Šmihel pod Nanosom** nas pozdravi **skulptura pastirčka Jakoba in postojnskega zmaja**. Ljudski junak je po pripovedki rešil Postojnčane pred zlobnim zmajem iz Postojnske jame. Iz zmajeve kože so domačini nato sešili torbe. Saj veste, da so Postojnčani torbarji! Posvetilo pogumnemu Jakobu iz leta 2001 pravi »živel in še živi!«

Tod okoli ne krožijo samo zgodbe o junakih, temveč tudi o strašnih coprnica, ki so mladenko lahko preklele, da ni imela otrok. Pastirji so se bali, da jih bo coprnica odnesla v **Rjavo steno**, del nanoškega pobočja, ki jim je vedno zagnal strah v kosti. Govorili so, da je tam stala vas, ki jo je skupaj s prebivalci zasul plaz. Imeli so čas za legende, a so kljub temu še kako trdo delali. Včasih ni bila težava samo naporno fizično delo, ampak so bili tudi časi, ko je dela zmanjkovalo. Družine takrat niso bile majhne. Miroslav Pahor opisuje, da »so tri ženske v Šmihelu rodile skupno 45 otrok.« Nahraniti toliko ust ni bil ravno mačji kašelj.

Pri cerkvi sv. Jurija je popotnik nagrajen s čudovitimi razgledi.

V Šmihelu so bile seveda tudi gostilne, ki so nahranile in napojile mimoidoče furmane – »Pri Lenasiju«, »Pri Deklevi« in »**Pri Ceju**«. Slednji očitno še danes poskrbijo za lačne, saj ta priimek v vasi nosi **turistična kmetija**. Ko smo siti, se lahko odpravimo še peš do **Predjamskega gradu**, tja vodi **romarska Jakobova pot**. Od gradu nas loči približno poltretji kilometer ali okoli pol ure hoje. Če pretekli mesec nismo spoznali tamkajšnje **cerkve Žalostne Matere** božje iz 15. stoletja, jo lahko tokrat. Postaviti jo je dal Erazem Predjamski; tam naj bi bil tudi pokopan. Ob cerkvi stoji t. i. **Erazmova lipa**. Po legendi naj bi jo na njegov grob posadilo Erazmovo dekle.

Na hribčku še ena cerkev

Če se vrnemo v Šmihel, si malo izven vasi ogledamo še staro **cerkev sv. Jurija**, okoli katere je postavljeno pokopališče. Omenjena je že v 16. stoletju, verjetno je prej stala tam še starejša cerkva. Leta 1655, v času dobrega gospodarskega položaja, je bila prezidana. Takrat so obnovili tudi **šmihelsko cerkev sv. Mihaela**. Razgled je tod resnično lep in ozke vaške poti kar kličejo na potep. V jesenski številki se bomo podali na sprehod proti Fari.

Besedilo in fotografije: Jaka Zalar.

Živahen furmanski utrip na osrednjem prizorišču pri Postojnski jami.

Letos najlepši kar trije vozovi

V nedeljo, 1. julija, so Postojno ponovno zavzeli furmani z vseh vetrov; zbrali so se že na 27. Furmanskem prazniku v organizaciji Turističnega društva (TD) Postojna. Obsežen program z več kot 500 sodelujočimi je ponudil pestro in zanimivo dogajanje skozi ves dan, za obiskovalce najprivlačnejši del prireditve pa je bil kot običajno popoldanski sprevod furmanov s konji, vozovi in tovari. Letos se jih je po Tržaški in Jamski cesti zapeljalo do osrednjega prizorišča pri Postojnski jami, kjer so nato razglasili najbolj izvirne, deset. Prvo nagrado so si tokrat razdelili kar trije. Od dopoldneva do noči, ko je bilo poskrbljeno tudi za zabavo ob glasbi, se je na tej največji etnološki prireditvi v regiji izmenjalo več tisoč radovednežev iz Slovenije in tujine.

Furmanstvo je skupaj z vzporedno razvijajočimi se dejavnostmi pomenilo vir preživetja našim prednikom ob stari cesarski cesti Dunaj–Trst, Postojna pa je bila postojanka, kjer so se furmani ustavljali in zbirali. Zato Turistično društvo že skoraj tri desetletja povabi k sodelovanju tudi predstavnike obrti, ki so povezane s furmansko dejavnostjo.

Že dopoldne se je na parkirišču ob Pivki tako predstavilo več kot 40 obrtnikov; obiskovalci so se lahko seznanili tudi s kovanjem konja in žganjekuho, lovška društva pa so se pomerila v pripravi najboljšega lovskega golaža. Predstavila so se starodobna vozila s svojimi vozniki, za naslov najboljšega pa so se potegovali harmonikarji z diatonično harmoniko.

Bogato dediščino tovorniških in prevozniških dejavnosti najbolje predstavijo številni furmanski vozovi, med njimi tudi štiri- in šestvprege. Letos se jih je predstavilo deset; pripeljali so se s Krasa, z Gorenjske, Dolenjske,

Domače furmane so predstavljali le gasilci iz Studenega z gasilsko brizgalno.

Vipavskega, Notranjske in iz okolice Postojne. Kot običajno so furmani poskušali prekositi eden drugega v izvirnih predstavitvah. Te so tokrat prinesle prvo nagrado kar trem vozovom. **Odločitev za najbolj izviran voz je bila za strokovno žirijo pretežka, zato so si nagrado razdelili Konjeniško društvo Sveti Štefan iz Vipavske doline za »furengo« unikatnega zvona sv. Štefana, razvojno društvo Merišče iz Merč za prikaz prevoza vode z volovsko vprego iz reke Reke na Kras in Janez Kandare iz Loške doline – predstavil je Butalca Kandareta, ki se zaradi podnebnih sprememb seli na Finsko.** Domače furmane so tokrat predstavljali le **gasilci iz Studenega z gasilsko brizgalno.**

Furmanom z vozovi in s tovari so se v sprevodu poleg **Postojnske godbe 1808** pridružili tudi **konjeniki iz Konjeniškega društva Postojna** in **mažorete Kulturnega društva Franc Žiberna Povir**. Po besedah **predsednika TD Postojna Srečka Šajna** so prav številni gledalci ob poti največje priznanje in zahvala za sodelujoče, »ki z ohranjanjem dediščine furmanstva v bistvu opravljajo nekakšno muzejsko dejavnost«.

Obiskovalci furmanskega praznika so se lahko okrepčali z domačimi, tudi furmanski dobrotami, zvečer pa se družili in zabavali ob glasbi s plesom.

V organizacijo takšnega dogodka – letos je bil posvečen 135-letnici Turističnega društva Postojna – je vloženega veliko prostovoljnega dela, saj je neprofiten in za obiskovalce brezplačen. Organizacijo zato finančno omogočajo Občina Postojna, Postojnska jama, Zavarovalnica Triglav in drugi pokrovitelji.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografiji: Valter Leban.

Petje so spremljale stare zgodbe.

Prvi in drugi četrtkov večer sta pod streho

Tudi letos se nadaljujejo četrtkovi večeri pod kozolcem toplar v Belskem v organizaciji prizadevnih članov TD Podgura. V prvem večeru je vztrajni starosta društva Cveto Poljšak razveselil obiskovalce s posnetki naših hribov in vršacev, v drugem večeru, 21. junija, so v goste prišli sosedje z druge strani Javornika, društvo Jezerci iz Dolenjega Jezera

Cveto Poljšak je posnetke gora nadgradil z zabavno razlago in s fotografijami gorskega cvetja. Vsi, ki ga poznajo, vedo, koliko časa je pripravljen vložiti v lepo vgrajen posnetek in mu ob prikazovanju dodati še izčrpno razlago.

Društvo Jezerci ohranjajo tradicijo ljudskega petja, »tako kot so peli naši starši«, radi poudarijo sami. Vodja skupine 10 pevcev (dva sta bila na prireditvi odsotna), ki letos obeležuje 5 let obstoja, je **Franc Levar** – v Dolenjem Jezeru vas rad zapelje s konjsko vprego in z lojtrnikom. Obudil je spomine na čase, ko je bila pesem sestavni del življenja. Jezerci združijo prepevanje s pripovedovanjem zgodb o jezeru in z nekaterimi dejavnostmi – od izdelovanja prvotnih čolnov drevakov do lovljenja rib in košnje trave, ko se voda umakne. Anton Lovko, pevec in eden zadnjih izdelovalcev drevakov, je obiskovalcem povedal, da je bil včasih ulov rib na jezeru tako obilen, da so jih jedli tudi »Postojnci«. Pevci so ponosni tudi na svoja oblačila, noše s preloma 19. stoletja, katerih izdelavo je strogo nadzirala Marija Makarovič, dolgoletna kustosinja slovenskega etnografskega muzeja. Trenutno imajo v izdelavi še kopije notranjskih noš iz avtentičnega starega blaga.

Za konec se je predstavila še skupina podmladka **Mladi Jezerci**. Z nardno zabavno glasbo so program poživili in občinstvo spravili na plesišče. Slabo prekrvavljene noge še vedno najbolj ogreje harmonika.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Jana Šepec

Postojnčanka Jana Šepec že desetletja ustvarja najrazličnejše ročno izdelane predmete, ki jih je veselje pogledati, jih imeti in uporabljati. Velika ljubiteljica vsega lepega je vztrajna in prizadevna raziskovalka nemirnega duha. Njenim ročnim spretnostim, idejni svežini in širini ni konca. Vednoželjnost jo žene k sprejemanju vedno novih izzivov, to pa pogojuje dejavnosti raznih področij izražanja. Še en dokaz več, kako je človek lahko celo življenje (tudi v pokoju) dejaven in zadovoljen. V zadnjem obdobju je njena velika strast keramika oziroma ustvarjanje v glini.

Avtorica skuša ves čas slediti raznim izobraževalnim vsebinam (tudi po spletnih straneh), obiskuje delavnice, sejme, občasno tudi kak tečaj, butične trgovine z oblikovanjem in ročnimi deli, predvsem pa namenja veliko časa lastni poti spoznavanja in odkrivanja novih možnosti. Kot je poudarila, se ji sproti odpirajo nova obzorja, saj skozi ustvarjalni proces od ideje do dejanja spreminja sebe in prostor okoli sebe. Z njim biva, raste, spoznava, išče, sporoča, se uči, potuje iz neznanega v znano in ves čas širi svoj kreativni svet. Spominja se, da se je že v otroštvu veliko naučila od mame – rada je pletla in si sama izdelala igrače.

V mladih letih sta jo pritegnila narava ter domiselno aranžiranje s cvetjem in z vsem, kar je nabirala in našla na svojih poteh. Nastajali so venčki in posebni dekorativni aranžmaji iz naravnih mate-

Jana Šepec je ljubiteljska avtorica širokega duha kreativnosti.

rihalov. Oblikovala jih je za različne namembnosti in priložnosti. Potem jo je pritegnilo tkanje. Kupila si je statve in tkala različne unikatne izdelke – šale, slamnate podstavke ... Pravzaprav se je s tem takrat preživljala, ker je ostala brez zaposlitve. Hobi tkanja, pletenja in šivanja je postal nekako njen poklic. Potem jo je močno pritegnilo polsterne (obdelovanje mikane naravne merino volne z vročo in mrzlo vodo). V tej tehniki je vrsto let nastajala velika in pestra kolekcija ličnih copat, ogrlic, torbic, oblačil za otroke in drugih izdelkov.

Kot ustvarjalka se je pridružila domačemu društvu Lokalc, v okviru katerega je imela lani tudi delavnico polstenja.

V zadnjem letu in pol pa je njeno največje veselje ustvarjanje v glini oziroma oblikovanje keramike. Za začetek je obiskala študijski krožek oblikovanja glin v okviru Jezikovne šole Athena in začela s preprostimi predmeti. Kaj kmalu je postala njena zbirka najrazličnejših uporabnih in lično izoblikovanih izdelkov dokaj obsežna in privlačna že na prvi pogled. V njih je z občutkom združila sodobnost in tradicijo, preprostost in prefinjenost ter prvobitnost stare lončenine z eleganco, kar se odraža v lepo izpeljanih formah, toplini in mestoma značilno poslikanih površinah (raznih posod - skled, krožnikov, pekačev, skodelic, čajnikov ...) V tem času sodeluje v projektu *Zgodbe rok in krajev* in se v okviru *LAS med Snežnikom in Nanosom* pridružuje rokodelcem iz postojnske, pivške in ilirskobistriške občine.

Tudi glino in keramiko raziskuje z velikim entuziazmom in željo po novih znanjih. Ravno v tem času jo precej zaposluje področje glaziranja oziroma zahtevnejše tehnike uporabe različnih glazur. **V juliju je pripravila prvo samostojno razstavo svojih izdelkov v Knjižnici Bena Zupančiča Postojna** in poudarila: »Prvo poglavje raziskovanj, ko sem pred dobrim letom začela s svojo prvo kepo glin v rokah, je mimo. Ljubezen na prvi dotik. Strast do raziskovanja in učenja ostaja, idej je še veliko.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Jane Šepec.

Večer slovesnega odprtja je pripadel slovenskemu kitaristu Izidorju Erazmu Grafenauerju.

Sedem dni kitare za sedmi festival

Sredi julija se je končal že sedmi Mednarodni festival kitare in tudi tokrat ponudil vrhunske nastope številnih uspešnih domačih in tujih kitaristov. Poleg koncertnih večerov so teden zapolnili še predavanja in mojstrski tečaji. V sedmih dneh so zopet zabeležili odličen obisk.

Nekaj pravljičnega je v številki sedem in letos se je Postojna znova za sedem dni izkazala kot gostiteljica festivala klasične kitare. **Idejni in umeetniški vodja Anton Črnugelj** pravi, da se vsako

leto potruditi poiskati »aktualne glasbenike, ki jih mladi dobro poznajo«, priložnost pa dobijo tudi še neuveljavljeni kitaristi. Večer slovesnega odprtja je pripadel slovenskemu kitaristu **Izidorju Erazmu Grafenauerju** (izučil se je doma in v tujini). V Benetkah je z odliko opravil magistrski študij baročne lutnje in teorije. Nagrajenima izvajalkama so namenili drugi večer. **Maja Vrbnjak** je letošnja nagrajenka državnega tekmovanja mladih slovenskih glasbenikov in baletnih plesalcev. Pohvali se lahko tudi z zmago v svoji kategoriji na letošnjem mednarodnem tekmovanju Svirél – spomladi je potekalo v Goriških Brdih. Na koncertu se ji je pridružila še mlada glasbenica, Nemka **Emma Schützmann**. V Postojno je prišla kot prejemnica štipendije. Dobila jo je za nagrado na nedavnem mednarodnem tekmovanju »Andres Segovia« v nemškem Monheimu. Teden sta popestrila še vrhunska kitarista **Gabriel Bianco** in **Oman Kaminsky**. Povabilu se je prav tako odzval **Weimarski kitariski kvartet**, v katerem sodeluje tudi slovenska kitaristka **Karmen Štendler**. Vsi štirje člani kvarteta prihajajo z Univerze za glasbo Franz Liszt Weimar. Anton Črnugelj poudarja pomembnost dobre akustike, in to nudi cerkev sv. Štefana. Ta je gostila festival tri dni. Koncerti so bili brezplačni, z izjemo petkovega večera, ko so v dvorani Glasbene šole Postojna nestrno pričakali **Margarito Escarpa**. Dobro poznana klasična kitaristka je ponudila program Clauda Debussyja, Manuela de Falle, Isaaca Albéniza in Maria Castelnueva-Tedesca. Anton Črnugelj je že pred koncertom pripomnil, da so vstopnini navkljub »petkovi večeri vedno najboljše obiskani«.

Ravno tako niso zanemarljivi ostali, ko kitaram prislunne približno stoglava množica. Poleg tega vsako leto naštejejo okoli petdeset udeležencev mojstrskih tečajev in predavanj; sestavljajo jih srednješolci in študenti. V tednu dni festivala poteka t. i. poletna šola; okoli ducat udeležencev nato nastopi na zaključnem koncertu festivala.

Vodja največjega glasbenega dogodka za klasično kitaro pri nas še pravi, da mu je v največje veselje raznovrstna publika. Ravno to je cilj festivala – odprtost, ljubezen do kitare približati številnemu občinstvu.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv Občine.

Pomagajmo otrokom iz socialno ogroženih družin

Papirnica Kocka Scripta tudi letos ni pozabila na socialno ogrožene družine s šoloobveznimi otroki. Šolske potrebščine iz prve humanitarne akcije, v kateri sodeluje s podjetjem A1, so že predali postojnskemu Karitasu in območni enoti Rdečega križa. **Vabijo pa vas, da se jim pridružite v drugi dobrodelni akciji. Ob medijski podpori Radia 94 zbirajo od junija do septembra šolske potrebščine v papirnici Kocka Scripta. Vabljeni, da v poseben darilni zaboj po svojih močeh prispevate tudi vi.**

Deseti festival Kulturni utrip poletja Postojna – 2018 se je začel z otroško predstavo *Gusar Tone*.

Deževni utrip poletja

Verjetno doslej v poletnih mesecih res še nismo toliko pogledovali v nebo, kot to počnemo letos. Slabo vreme je strah in trepet organizatorjev dogodkov na prostem, kljub temu pa dež vseeno ni povzročil preveč težav letošnjemu Kulturnemu utripu poletja. Ta praznuje okroglih deset let.

Meteorologi Agencije za okolje so sporočili, da je naša mala podalpska deželica doživela v juniju zgolj dva dneva, ko na območju celotne Slovenije ni bilo niti kaplje dežja. V juliju do zaključka redakcije takšnega dne še nismo dočakali. To pa ni ustavilo Občine Postojna pri pripravi tokratnega jubilejnega Kulturnega utripa poletja. K njegovi organizaciji se pridružuje tudi Kulturni dom Postojna. Začelo se je na prvi julijski dan s **27. Furmanskim praznikom**. Čeprav sta se pod organizacijo **podpisala Turistično društvo Postojna in Turistična zveza Brkini Kras Notranjska**, je ta za lažjo preglednost poletnega dogajanja na našem koncu vključen v razpored Kulturnega utripa poletja. Za salve smeha so že naslednji dan poskrbeli Matic Kokošar, Marko Žerjal in Gašper Bergant. Ponedeljkovi poletni večeri so namreč namenjeni **stand up komediji** v atriju Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Napovedan **koncert opernih arij pod zvezdami** je odnesla slaba vremenska napoved, zato ga bodo nadomestili avgusta v sklopu festivala Zmaj 'ma mlade. Sicer pa gostijo koncertni torki številne glasbenike – **Alenko Godec, Aniko Horvat, skupine King Foo, Jazz Punt Big Band, AnderKaver in Fairplay** ter lokalne pevske zборе, ti nastopajo tudi druge dneve v tednu. Za zanimiv program so in bodo poskrbele še številne **folklorne skupine**. Srede namenjajo **predstavam za otroke**; odvijajo se na osrednjem prizorišču, na Titovem trgu.

Na Titovem trgu je poleti razigrano, a tudi ustvarjalno vzdušje.

Pestri bodo tudi četrčki. 12. julija so že odvrtili **prvi del dokumentarnega filma Dediščina furmanstva**. Napovedujejo številne koncerte; zadnji četrtek v juliju bo nastopil narodno-zabavni ansambel z mladinskimi ansambli **Furmani, Strel in Amaterji**. V avgustu izstopata **pasji poletni dan** – ko bodo celoten dan namenili človekovemu najboljšemu prijatelju z gledališko predstavo, delavnico in predstavitevjo pasem – in **dalmatinski večer s klapo Kumpanji s Korčule**. Slednji koncert bo v primeru slabega vremena zagotovo v postojnskem kulturnem domu. Zaključno prireditev **12. Mednarodnega košarkarskega tabora FIBA Europe** so pripravili v petek, 6. julija. Obiskovalci Titovega trga so nato uživali v

Skupini *Odprava zelenega zmaja* in njenim pristašem je bilo vreme naklonjeno.

koncertu Odprave zelenega zmaja. Vraževerne so morda malce prestrašili metalci iz skupin **Mist, Hellsword in Teleport**, saj se je njihov metalni večer namreč zgodil ravno na petek trinajstega.

Na prvi ponedeljek v avgustu ste vabljeni k poslušanju koncerta **zasedbe Tosca Beat**, poletni festival pa se **ob 200. obletnici Postojnske jame in rojstva Miroslava Vilharja zaključuje na zadnjo avgustovsko nedeljo s koncertom opernih arij in s sakralnim koncertom** – nastopila bosta **basbaritonist Juan Vasle in Tadej Podobnik**, spremljajoč ga na klavirju in orglah. Koncert bo v cerkvi sv. Štefana.

Metalski večer je dopolnila skupina *Mist*.

Prvi filmski večer z dokumentarnim filmom o dediščini furmanstva se je odvijal pod temnimi oblaki.

Miran Žitko z Občine Postojna sporoča, da bodo skušali v primeru slabega vremena čim več prireditev izpeljati pod streho, sicer o možnih odpovedih obveščajo na spletni strani Občine in na Radiu 94. Tako so na primer v juliju sporočili odpoved opernega večera pod zvezdami in otroške predstave Čebelica Maja in pajek. Kulturni utrip poletja predaja štafeto palico Mladinskemu centru Postojna. Ta bo z začetkom 22. avgusta poskrbel že za **22. festival Zmaj 'ma mlade**.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografije: Občina Postojna in Valter Leban

MePZ Postojna je spomladansko sezono zaključil na kresno noč

Z MePZ v sen kresnega večera

Mešani pevski zbor (MePZ) Postojna je pripravil ob zaključku spomladanske sezone na kresno noč, 23. junija, tradicionalni koncert z gosti. Odvijal se je na prostem, tokrat v parku Društva upokojenecv Postojna. Simbolika kresne noči je odzvanjala v pesmi, poeziji in pripovedi.

MePZ pod umetniškim vodstvom **Matjaža Ščeka** je na koncertu izvedel pester nabor slovenskih ljudskih pesmi in raznih priredb. S pesmijo pa so se pevci in pevke poklonili tudi Miroslavu Vilharju in Alojzu Srebotnjaku. Koncert so dopolnili gostje: **Stanislava Gorenc** iz DU Postojna s poezijo in z recitacijami, pripovedovalka **Anja Kocman** z avtorsko priredbo pravljice O kralju in brivcu ter **Kristijan Črlenec** s petjem ob kitari.

Predsednica zbora Pia de Paulis Debevec se je ob koncu programa toplo zahvalila vsem glavnim pokroviteljem in podpornikom in se zazrla v iztekajočo se sezono. Zbor se je preizkusil na treh tekmovanjih: na Mednarodnem zborovskem tekmovanju "Antonio Guanti" v Materi novembra 2017 in si delil prvo mesto; istega meseca je dosegel zlato odličje na 7. regijskem tekmovanju odraslih pevskih zasedb v Postojni, v maju pa osvojil zlato tudi na Tretjem mednarodnem zborovskem tekmovanju v folklorni glasbi Adria Cantat v Šibeniku. Pripravil je vsakoletni cikel koncertov z gosti U3NEK, sodeloval v Tednu ljubiteljske kulture ter koncertiral doma in v zamejstvu. Poleg uspehov, merljivih z dosežki, je pevsko leto požlahtnilo tudi nešteto dragocenih trenutkov, ki povezujejo pevce in njihovo delovanje. V tem duhu se je zahvalil vsem tudi njihov **umetniški vodja Matjaž Šček**. Večer se je nadaljeval s prijetnim druženjem vseh sodelujočih in obiskovalcev. MePZ bo svojo 35. sezono delovanja zaključil s slavnostnim koncertom v začetku decembra.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladis Torresan.

V Grajski štali so na ogled postavili tudi razstavo del 93-letnega ljubiteljskega slikarja Martina Rojka.

Škratek Pavle je poskrbel za doživete prireditve

Društvo Škratovka Haasberg iz Planine že pet let soustvarja kulturni utrip v domačem kraju. Zadnji konec tedna v juniju je bilo v lepem prostoru blizu gradu Haasberg, poimenovanem Grajska štala, spet zanimivo, saj se je odvijalo Prebujanje škratka Pavleta.

Prireditve so bile namenjene vsem generacijam. Začele so se s prebujanjem škratka Pavleta in se nadaljevale z razstavo starih lesenih konjičkov. Na ogled jih je postavil **Grega Tozon**, znan upokojeni režiser, velik zbiralec in poznavalec starih predmetov. Poleg ostalega je otroke navdušila tudi zabavna slikava obrazov izpod čopičev **Andreje Posega**. Zvečer so zavrtili film Dediščina furmanstva, 1. del. V pogovoru pred projekcijo so sodelovali tudi ustvarjalci filma.

Naslednji dan so prišli na račun vsi ljubitelji starodobnikov. Srečanja, ki so ga pripravili skupaj z **Oldtimer klubom Postojna**, se je udeležilo veliko gledalcev in lastnikov starodobnikov. Program se je nadaljeval s popoldanskim koncertom in z odprtjem razstave platen **Martina Rojka**, upokojenega kartografa, ki

se je pred kakega četrta stoletja preselil v Planino. Pri spoštljivih 93 letih ljubiteljsko slika, igra harmoniko in je vsestransko ustvarjalen. Pravo veselje je bilo videti njegova razstavljenega dela – pretežno krajinske upodobitve Planine z okolico pa tudi druge utrinke iz narave in pokrajin. Sledil je glasbeni del programa. Tega so oblikovali **Katarina Hohnc, Vladimir Janc, Uroš Rojko, Blaž Kolar, Moški pevski zbor Ravne iz Šoštanja** in **Martin Rojko** z zavidljivim igranjem harmonike ter s premierno predstavljeno lastno vokalno-instrumentalno skladbo o škratih.

Pester kulturno-umetniški konec tedna se je v prijetnem družabnem vzdušju zaključil v nedeljo po zaprtju obeh razstav.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv društva Škratovka.

Glasbeno obarvane počitnice

Za vse, ki obiskujejo glasbeno šolo, je pomembno, da tudi v šole prostih dneh ne zanemarijo svojih instrumentov. Tega se zavedajo tudi v družini Magajna iz Strmce; pomenujemo jo lahko kar hišni ansambel Magajna.

Ob koncu glasbenega šolskega leta, 17. junija, je družina v Srebotnjakovi dvorani Glasbene šole Postojna pod mentorstvom profesorice Snježane Pleše Žagar priredila že tretje leto zapored zaključni letni koncert, vedno lepo obiskan. Najstarejša hči **Katja** je letos zaključila 1. letnik Konservatorija za glasbo in balet v Ljubljani pri prof. Sijavušu Gadjičevu, pianistu ruskega rodu, ki živi v Gorici. Do zaključnih izpitov jo je v postojnski GŠ negovala prof. Snježana Pleše Žagar, tudi učiteljica najmlajše Katjine sestre **Lene**. Ta je letos zaključila prvi letnik klavirja. Sestra **Nika** je violinistka, do zaključka tretjega letnika jo je z enoletno pavzo poučevala prof. Špela Tavčar. Brat **Matija** je zaključil 4. razred saksofona pod mentorstvom prof. Tomaža Nedoha in je letos svoje znanje nadgrajeval z udeležbo v kvartetu na sopran saksofonu. **Jernej** je trobilec 6. letnika in ga poučuje prof. Franci Šavc; trobento v prostem času rad zamenja za akustično bas kitaro. Prva dama koncerta je bila najstarejša, pianistka Katja, v program pa so se družno vključili z različno zahtevnimi skladbami tudi vsi ostali člani družine.

Instrumenti pri Magajnovih ne počivajo niti v počitniškem času.

Kot je poudarila mama **Mateja Magajna**, tudi glasbeno zelo aktivna, saj vodi cerkveni otroški pevski zbor v župniji Studeno, so najlepše urice, ko cela družina ob spremljavi kitare in ostalih instrumentov zapoje večglasno. Takrat se jim pridruži še oče **Andrej**, tako da je sestav popoln.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Ob zabavnih igrah je bilo še bolj veselo.

Letni koncert MePZ Varda in večer KS Orehek

V soboto, 16. junija, je v kulturnem domu v Orehku priredil svoj letni koncert Mešani pevski zbor Varda, zadnjo junijsko soboto pa so se vaščani družili na prireditvi Večer KS Orehek.

Zbor 16 članov, ki ga vodi zborovodkinja **Ana Celin Lenarčič**, potrpežljivo uspeva pri obujanju nekdanjega bogatega kulturnega življenja na vasi. Letošnji koncert je bil od ustanovitve leta 2011 šesti po vrsti. V goste so povabili domačo **žensko vokalno skupino Vanda Križaj** pod taktirko **Mateje Gombač**, **moški zbor Slavnik iz Hrpelj pri Kozini** in **vokalno klapo Škvadra iz Košane**. Pevci so poželi s svojim programom bučne aplavze obiskovalcev v polni dvorani.

ŠKD Orehek že 15 let organizira v sodelovanju s KS Orehek tradicionalni večer KS Orehek. Po domače ga imenujejo kar vaška veselica in se dogaja na dvorišču kulturnega doma, časovno pa sovpada s praznovanjem dneva državnosti. Tako je v soboto, 30. junija, vaščane in druge obiskovalce na začetku pozdravila z nagovorom **predsednica KS Tina Klanjšek**, nato so se najmlajši preizkusili v spretnostnih igrah. Svoje delovanje in novo gasilsko vozilo je predstavilo **Prostovoljno gasilsko društvo Hruševje**. Z njim vaščani skladno sodelujejo že več let, čeprav sodi Orehek uradno pod PGD Slavina. Gasilci so priredili tudi svoje tekmovanje, nato pa je sledil nastop zamejske **glasbene skupine ABC**. Čez tristo obiskovalcev se je ob srečelovni in glasbi **brkinske skupine KU ADN** vrtelo dolgo v noč. V Orehku se bo s podporo Občine Postojna spet dogajalo **v začetku septembra na 2. Knoblovih dnevih**. Na večeru smeha bosta nastopila **Uroš Kuzman** in **Lucija Čirovič**, za glasbeno ugodje pa bo poskrbela vokalna skupina **Jazzva**.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv KS Orehek.

Počastili so 70. obletnico ustanovitve Zveze borcev Slovenije

Drugo nedeljo v juliju so v parku pri Zeleni dvorani v Postojni ob dnevu borca proslavili visok jubilej Zveze združenj borcev NOB Slovenije. Na prireditvi so počastili spomin na zgodovino in vrednote, ki jih sedem desetletij trdno ohranja Zveza združenj borcev NOB Slovenije. Zbrane udeležence, med katerimi je bilo tudi nekaj še živelih borcev, je najprej pozdravil podžupan Občine Postojna Andrej Berginc, slavnostni govornik pa je bil predsednik Združenja borcev za vrednote NOB in član glavnega odbora Zveze združenj borcev Slovenije Jerko Čehovin.

Sledila je podelitev srebrne plakete ZZBS **Zmagi Bajc** za njeno dolgoletno prizadevno delo v ZB NOB Postojna in priznanja **Miru Kresoviću**, praporščaku Združenja borcev za vrednote NOB in članu krajevne organizacije Podgura. Podelili so še 22 posebnih jubilejnih priznanj za požrtvovalno ohranjanje in varovanje vrednot NOB. Prireditve je organiziralo Združenje borcev za vrednote NOB Postojna, s kulturnim programom so jo obogatili **Ženska vokalna skupina Vanda Križaj** iz Orehka, **Ana Horvat** in **Dora Hrvatič**. Prebrali so tudi pesem 97-letne **Marije Trebec**, posvečeno Slo-

Prejemniki posebnih jubilejnih priznanj za požrtvovalno ohranjanje in varovanje vrednot NOB.

veniji. Za zabavo do večernih ur je poskrbel mladi ansambel **Amaterji** ob odličnem lovskem golažu. Pripravila ga je Lovska družina Črna jama.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Katja Vuga.

Kosili so tako kot nekoč

Ohranjanje starih tradicionalnih kmečkih opravil je le ena od aktivnosti, ki so se jim zavezali prizadevni člani društva Kašča iz Predjame. Letos so na brežinah pred Predjamskim gradom že šestič kosili »po starem«, s kosami v rokah, saj tam zaradi strmega terena košnja s kosilnico ni mogoča. Košnja je bila nekoč, ko hlevi še niso samevali, eno temeljnih in težjih opravil na kmetijah, in vsak gospodar se je nanjo temeljito pripravil. Danes lahko takšna opravila, ki so bila še pred nekaj desetletji čisto običajna, spremljamo predvsem na etnološko obarvanih turističnih prireditvah. In če so kmetje nekoč pokosili vse, tudi težje dostopne površine (da so pozimi lahko prehranili živino), se danes takšni tereni vse preveč zaraščajo.

Nekoč so se kosci podali na košnjo ob prvem svitu, člani društva Kašča pa so predstavitev košnje »po starem« pripravili v popoldanskih urah zadnje junijske sobote. Te so bile po besedah **predsednika društva Bernarda Lampeta** ravno pravišnje zanjo. Možje so se z dobro sklepanimi kosami odpravili na travnik, določili so »tirmene« – meje, kje bo kdo kosil, in se na strmem bregu lotili dela. Pod njihovimi zamahi je trava hitro »padla« in nato so se jim na travniku pridružile grabljice. Razteple so rede, nato pa so na spodnjem travniku, kjer so travo pokosili že nekaj dni prej, seno tudi zgrabile skupaj. Ker sodi košnja med težja opravila, so mlada dekleta koscem tako kot nekoč prinesla krepko malico, žgance z dobro mero ocvirkov, vsak kosci pa je dobil tudi manjši šopek cvetja in si ga zataknil za klobuk. Občinstvu so se z

Pod večšimi zamahi koscev je bila trava hitro na tleh

otroškimi igrami na travniku tradicionalno predstavili še **otroci podružnične šole Antona Globočnika iz Bukovja**, stari znanci, muzikanti iz Jasena – **Kerglci izpod Ahca** – pa so poskrbeli za prijetno razpoloženje. Za »likof« po težavnem delu je poskrbela **Sanja Pečar** iz Studenega. Vsem skupaj je postregla z odlično joto iz kisle repe s klobaso in z jabolčnim zavitkom.

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Milan Simčič.

12. mednarodni tabor ženske košarke FIBA Summit se je zaključil s prireditvijo na Titovem trgu.

KOŠARKA

Konec junija in v začetku julija je potekal v Postojni tradicionalni, že 42. tabor Košarkarske zveze Slovenije. Od 24. do 30. junija je Postojna najprej gostila nadobudne košarkarje letnikov 2001–2005 iz vse Slovenije, od 1. do 7. julija pa je potekal mednarodni tabor za dekleta, prav tako letnikov od 2001 do 2005.

Na uvodnem treningu je košarkarje pozdravil Marko Milič, legenda slovenske košarke. Tako fantje kot

dekleta so imeli za vadbo sedem igrišč v treh postojnskih športnih dvoranah in osem zunanjih. Tre-

ningi so pod budnim očesom priznanih trenerjev, na čelu s Petrom Brumnom, potekali dvakrat na dan. Prav vsak dan so igrali medsebojne tekme, imeli prikaz košarkarskih večšin, tekmovanja v metu trojk in prostih metov ter v prostem času številne dodatne aktivnosti. V okviru zadnje izmene je potekal še tradicionalni 12. mednarodni tabor

ženske košarke FIBA Summit. V naše mesto je privabil skoraj 200 udeleženk iz 37 evropskih držav. Tudi na njihovem taboru so izvajali treninge priznani mednarodni trenerji in trenerke. Tekme so sodili mlajši sodniki, udeleženske pa so obiskala tudi nekatera znana imena evropske ženske košarke. Na zaključnem druženju oziroma prireditvi na osrednjem trgu Postojne, kjer je udeleženske in številne goste pozdravil tudi podžupan občine Postojna Andrej Berginc, so košarkarice prejele spominske diplome, različna darila in bile razglašene najboljše posameznice in ekipe. Kot zanimivost je bil na prireditvi razstavljen tudi pokal, ki so ga dobili slovenski košarkarji za lanski naslov evropskih prvakov saj sta svoj delež prispevala tudi Postojnčana Matic Rebec in Aleksej Nikolič.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Foto Atelje Postojna.

NOGOMET

Postojna bo imela v sezoni 2018 /19 tri nogometne klube (NK): NK Postojna, NK Proteus in NK Ankaran Postojna.

Najstarejši, Nogometni klub (NK) Postojna, bo igral v Enotni članski nogometni ligi, ima pa tudi mlajše selekcije. Drugi klub, NK Proteus, ima le mlajše selekcije. Najnovejši klub pa je drugoligaš NK Ankaran Postojna – v minuli sezoni je igral v 1. SNL in kot zadnjouvrščena ekipa v ligi iz nje tudi izpadel. V novi sezoni bodo domače (prvenstvene in pokalne) tekme igrali na stadionu v Športnem parku. Ankarančani so tako domovinsko pravico v dogovoru z odgovornimi na Občini in s Športno zvezo našli v mestu pod Sovičem in tam že nekaj časa pridno trenirajo. Za vsakodnevno vadbo imajo skoraj odlične pogoje in dobro vzdrževano nogometno igrišče z majhno tribuno pri vojašnici. Vendar to igrišče še nima prave tekmovalne licence. Ankaranski drugoligaš (trenira ga Vlado Badžim) je v pripravah na skorajšnji pričetek sezone odigral pripravljalni tekmi v gosteh – s hrvaškim prvoligašem Istro (Pulj) in slovenskima drugoligašema, z NK Jadran Dekani, v Postojni pa z NK Brda Dobrovo.

NK Ankaran Postojna bo odigral prvo letošnjo uradno tekmo že 5. avgusta, ko se bo v 1. krogu 2. SNL v gosteh pomeril s Fužinarjem (Ravne na Koroškem). Premierna domača drugoligaška tekma na stadionu v Športnem parku pa bo v 2. krogu, ko 12. avgusta prihaja v Postojno NK Breži-

ce Terme Čatež, v 4. krogu (26. avgusta) prihaja NK Rogaška (Rogaška Slatina) in v 6. krogu (9. septembra) NK Nafta 1903 (Lendava). V 1. krogu pokalnega tekmovanja pa novi postojnski klub gostuje 15. avgusta pri drugoligašu NK Nafta 1903.

BALINANJE

Ta mesec so se končala tri tekmovanja, ki jih vodi Območna balinarska zveza Postojna.

V najkvalitetnejši I. ligi OBZ Postojna je na vrhu lestvice Bistrca (Ilirska Bistrica) s 26 točkami, drugi je Orlek Oro Met mladi (Pivka) z 20 točkami, tretja pa Postojna mladi s 16 točkami. Ekipa Hrašče je pristala na petem mestu (12 točk), Grmada iz Planine pa z 10 točkami na sedmem.

V II. območni ligi OBZ Postojna je bila najboljša postojnska ekipa Diabetiki s 15 točkami. V ženski območni ligi OBZ je bila najboljša ekipa Postojna z 20 točkami, druga ekipa iz naše občine – Diabetinje – pa je s 5 točkami pristala na četrtem mestu.

STRELSTVO

V začetku julija je v Pragerskem potekalo državno prvenstvo v streljanju z malokalibrskim orožjem. Na njem sta zelo uspešno nastopila tudi člana SD Postojna Lena Bola Ujčić in njen brat Nace.

V kategoriji starejših deklic v trojnem položaju s puško – kleče, leže in stoje – je bila Lena z 234 krogi najboljša in se je okitila z naslovom državne

Župan Igor Maretnič je gostil (od leve proti desni): trenerja Lada Roglja, predsednika kluba Dejana Klinca, Mašo Miklavec, trenerja Denisa Čenanovića, Žigo Požarja.

prvakinje. Brat Nace je v kategoriji starejših dečkov pristal na nevhvalnem četrtem mestu.

ATLETIKA

Postojnska atleta Klemen Vilhar (sedaj tekmuje za Olimpijo Ljubljana) in Jaka Grže (Atletski klub Postojna) sta uspešno nastopila na mednarodnem tekmovanju v Krakowu in Brnu.

20-letni Klemen Vilhar je tekmoval v izbrani atletski reprezentanci Slovenije – mlajši člani. Ta je v začetku julija nastopila na četverboju narodov v Krakowu in Klemen je osvojil osmo mesto. 19-letni Jaka pa je tekmoval na mednarodnem atletskem mitingu v Brnu in med starejšimi mladinci iz petih držav na 5000 m osvojil četrto mesto. Jaka pridno trenira na domačem stadionu in bo v juliju nastopil še na mednarodnem mitingu v Celju. Njegov cilj za letošnjo sezono je nastop na Evropskem prvenstvu v krosu novembra.

KEGLJANJE

Letošnji uspehi kegljačev in kegljavk KK Proteus niso ostali neopazni. Sredi junija je delegacijo Proteusa sprejel tudi župan Igor Maretnič.

Spomnimo: na Svetovnem prvenstvu U–23 v Romuniji sta se z ekipnim srebrom s selekcijo Slovenije okitila Žiga Požar in Danijel Lavrič, Maša Miklavec pa je bila z reprezentanco četrta. Na članskem posamičnem državnem prvenstvu je Žiga Požar osvojil naslov prvaka, Maša Miklavec pa je med članicami osvojila naslov podprvakinje. Oba sta še letošnja posamična mladinska prvaka, kljub temu da sta v sezoni 2017/18 prvič nastopala v mladinski konkurenci.

Izvrstni rezultati so največji uspeh KK Proteus na posamičnih članskih prvenstvih doslej.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: Občina Postojna.

Orehek – vaško središče na razglednici iz 1. polovice 20. stoletja (Senožeče, zasebna zbirka Zdravka Čuka).

Orehek – vaško središče z vodnjakom, litoželezno črpalko in s koritom (foto: Simona Kermavnar).

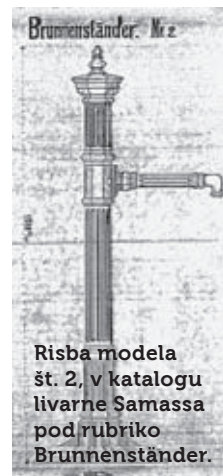
Vodnjak v središču Orehka

Pred vodovodnimi napeljavami so s to za življenje nujno potrebno tekočino oskrbovali prebivalstvo vodnjaki (štirne), fontane, korita itd. V 19. in prvih desetletjih 20. stoletja so bili vodnjaki in pitniki zelo pogosto litoželezni. Običajno so kazali veliko inovativnosti, večkrat so bili tudi rezultat sodelovanja med umetnikom, arhitektom ali stavbnim mojstrom in inženirjem. Želja proizvajalcev ni bila le oskrbeti ljudi in živali z vodo, pač pa tudi ustvariti primeren prostor za druženje. V nemškem okolju, torej tudi na področju nekdanje habsburške monarhije, so bili zelo priljubljeni vodnjaki v obliki stebra. Sredi Orehka stoji na ploščadi, tlakovani s skrilavci, vodnjak kvadratne oblike s porezanimi vogali.

Pokriva ga cementna krovna plošča z lesenim pokrovom; vanjo sta vstavljena litoželezna nosilca, na katera sta bila nameščena litoželezna krožna obroča, lepo vidna na starejših razglednicah. Te hrani zasebna zbirka Zdravka Čuka v Senožečah; na hrbtni strani tu objavljene je zapisan datum 4. 7. 1935, XIII – trinajst se navezuje na leto 13 po fašistični kronologiji. Z njih lahko tudi vidimo, da je bil kamniti obod prvotno višji. Poleg stoji litoželezna vodna črpalka, iz katere se je voda stekala v podolgovato pravokotno kamnito korito za napajanje živine, s spredaj vklesano letnico 1896.

Tipologija vodne črpalke s pipo v Orehku torej predstavlja zgoraj imenovano stebrasto obliko vodnjaka. Stebrič je vitek in kaneliran, razmeroma visoka baza je razdeljena na ozki podolgovati polji, zapolnjeni v obliki sploščenih pokončnih tristranih prizem s prirezanimi vogali na stranskih robovih. Postavljen je na širok stopničast štiriogeljni podstavek, pričvrščen na tla s štirimi vijaki. Vstavek s pipo (ta je zdaj odtrgana, na stebrič pa je bila pritrjena z dvema vijakoma in nanjo se je dala natakiniti gasilska cev) je obdan s profiliranimi obročema, nad njim se ponovi pas z enakim okrasom, kot je na bazi. Zgornji del izlivke manjka. V obstoječem stanju (brez manjkajočega zaključka, ki se je razširil v obliko čaše s pecljem na vrhu) meri v višino 171 cm, širina stebriča je 11 cm.

Po obliki in merah je pitnik povsem enak tistemu v Veliki Račni pri Grosupljem. Tam je bil vaški vodnjak postavljen leto kasneje kot v Orehku, leta 1897. Ob 100-letnici PGD Račna (leta 2011) so črpalko vzorno obnovili. V Račni lahko vidimo popoln ansambel, torej se voda izteka v litoželezni zbiralnik za vodo v obliki vaze (65 cm x 52 cm). Ohranjena pa je tudi krožna črpalna konstrukcija z nosilcema. Krožna obroča (s premerom kolesa 125 cm) sta na isti osi. Krasi ju šest uvitih krakov, na zunanji strani obeh obročev je nameščena po ena ročica. Podobno sestavo ima vodnjak v ljubljanskem Botaničnem vrtu in jo je imel tudi v Orehku. Na iztočni cevi pitnika, dolgi 60 cm (v Orehku je odtrgana), je signatura livarne A. SAMASSA LAIBACH. Višina pitnika v Račni je 190 cm in se ujema z višino pitnika v Orehku, pri katerem sicer manjka zgornji del. Oba pitnika sta odlička modela št. 2 iz kataloga livarne Samassa v Ljubljani, kar potrjuje tudi signatura v Račni.

Družina Samassa se je v 1. polovici 18. stoletja iz Karnije (Forni Avoltri) priselila v Ljubljano in tam delovala vse do konca 1. svetovne vojne. Sprva so imeli predvsem zvonarno, po sredini 19. stoletja se je ta razvila v livarno. Že Janez Jakob Samassa (umrl 1803) je poleg zvonov izdeloval (po angleškem vzoru) gasilne brizgalne in izumil tudi poseben stroj za tesnjenje svinčenih vodovodnih cevi. V Orehku, Račni in Botaničnem vrtu (včasih še marsikje drugje) so vodnjaki izdelki tovarne iz časa Alberta Samasse (1833–1917).

Vodnjak v Račni je vpisan v Register nepremične kulturne dediščine, in sicer pod evidenčno številko 11318, vodnjak v Orehku pa je v postopku vpisa v Register. Krajevna skupnost Orehek ga namerava v kratkem obnoviti in predstaviti v njegovi prvotni podobi.

Besedilo: Simona Kermavnar; fotografiji: Simona Kermavnar, zbirka Zdravka Čuka.

Rumenonogi morski galebi na Pivškem

Galebe običajno opazujemo na morski obali. Letos pa jata dobrih petdeset parov rumenonogih morskih galebov počitnikuje v pivško-postojnskem notranjskem regijskem parku. Očitno so z nastanitvijo zadovoljni, saj vztrajajo s svojim daleč slišnim in prodornim vreščanjem na naših poljih že poltretji mesec.

Rumenonogi galebi živijo v paru in so ptiči, dolgi dobrega pol metra, razpon peruti pa meri med 140 in 160 centimetrov. To so odlični letalci in jadralci, zato jim naše vetrovno področje zelo ustreza, zaradi daljših nog pa se radi sprehajajo, vendar so previdni in morebitne opazovalce ne spustijo bližje od dvajset metrov. Bel trup jim prekriva temno sivo in črno perje na krilih in hrbtu. Imajo oster rumen kljun, kar dobro vedo tudi nejevoljni domači kmetovalci, saj jim radi luknjajo v folijo zavite sveže bale sena. Istočasno so tudi koristne živali, saj uničijo veliko šte-

V ljubljanski in sežanski industrijski coni gnezdiijo galebi skozi celo leto, naše zime pa so verjetno prehude in jih bomo opazovali samo čez vroča poletja.

vilo malih glodavcev in kobilic, kot plenilci pa se v času pomanjkanja hrane spravijo tudi na uboge mladiče malih ptič.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Valter Leban.

Najvišje priznanje policije Mitji Palčiču

Polijska uprava Koper (PU) je proslavila Dan slovenske policije 22. junija na Moretinih pri Škofijah, kjer so podelili tudi letošnja policijska priznanja. Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi postojnski podžupan Andrej Berginc, je priznanja prejelo 76 policistov in policistov. Zlati ščit policije so pripeli tudi komandirju Postaje prometne policije Koper mag. Mitji Palčiču. Med nagrajenci je bila tudi ekipa Nujne medicinske pomoči (NMP) Zdravstvenega doma Postojna.

Mitja Palčič je svojo poklicno pot začel na Policijski postaji v Postojni in postopno napredoval vse do mesta komandirja. Od združitve takratnih policijskih uprav v letu 2011 pa vodi Postajo prometne policije Koper. Kot so zapisali v obrazložitvi, so »rezultati njegovega dela vsa leta visoko nad pričakovanji, enako pa velja za njegov prispevek k varnosti v cestnem prometu, saj se s svojimi sodelavci na različne načine trudi zmanjšati število prometnih nesreč, zlasti smrtnih in tistih s hudimi poškodbami.« Pod njegovim vodstvom je nastal priročnik reševanja ujetih vozil ob izrednih dogodkih na avtocesti in hitri cesti. Ob množični nesreči na avtocesti pri Postojni je vodil obravnavo in skrbel za poročanje v medijih, dve leti zatem je bil na čelu ekipe, ki je obravnavala množični nalet vozil na Golem vrhu

pri Senožecah. Palčičevo magistrsko delo »Management ob izrednih dogodkih na avtocestnem križu« je postalo podlaga za novo prometno ureditev in novo prometno signalizacijo ob izrednih dogodkih. Po njegovi zaslugi je državni zbor RS spremenil odločbo, ki ureja obveznosti voznikov za umikanje na odstavni pas in s tem sprostitev interventne poti. Zakonodajalec je v celoti sledil utemeljenim predlogom iz njegovega magistrskega dela. Vse naštetu močno prispeva h graditvi postaje in k ugledu policije, so še zapisali njegovi kolegi.

Palčič zelo ceni dobro organizacijsko klimo v enoti, in se je priznanja iskreno razveselil. »Srečen sem, da so moji nadrejeni zaznali moj trud za varnost v cestnem prometu, zato bom z veseljem razvijal nove

Mitja Palčič je svojo poklicno pot začel v Postojni.

oblike dela še naprej.« je zatrdil in dodal, da se že od sprejetja vodilnega položaja zavezuje k ohranitvi dela prometne policije v Postojni. »Odsek avtoceste med Uncem in Razdrtim je namreč najbolj obremenjen.«

Z **zlatim znakom policije za sodelovanje** pa je Policijska postaja Postojna razna izobraževanja za reševanje kriznih situacij pri reševanju življenja in nudenju prve pomoči. Znanje, pridobljeno na takšnih srečanjih, se je že večkrat izkazalo kot odlična podlaga za pravi in strokoven odziv policistov ob pomoči občanom.

drugih nesreč ter dogodkov, kadar je ogroženo zdravje in življenje ljudi. Interventni službi sodelujeta tudi pri izobraževanju in izmenjavi izkušenj, tako da so naloge opravljene vedno bolj kakovostno in strokovno.

Zaposleni na NMP izvajajo za policiste PP Postojna razna izobraževanja za reševanje kriznih situacij pri reševanju življenja in nudenju prve pomoči. Znanje, pridobljeno na takšnih srečanjih, se je že večkrat izkazalo kot odlična podlaga za pravi in strokoven odziv policistov ob pomoči občanom.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: osebni arhiv Mitje Palčiča.

Vse za šolo in pisarno!

**Kam letos po ŠOLSKE POTREBŠČINE?
V KOCKO-SCRIPTO,
kjer vam tudi strokovno in prijazno svetujejo!**

**V juliju in avgustu
nudimo
POPUST na šolske torbe!**

ČRNOBELO IN BARVNO TISKANJE
iz USB ključev, pomnilniških kartic, CD/DVD-jev...

KULTURNI UTRIP POLETJA

10. POLETNI FESTIVAL
POSTOJNA 2018

25. 7. / sreda / 19.30
Predstava za otroke /
Pepelka

Po predstavi bo potekala glasbeno-plesna animacija.
Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

26. 7. / četrtek / 20.30
Narodno - zabavni večer /
Mladinski ansambli Furmani, Strel in Amaterji

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

27. 7. / petek / 20.30
Vipavski večer /
**FS Vipava, FS Borjač (Sežana), FS Karel Štrekelj
(Komen) in Kvartet pod Skalco (Vipava)**

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

30. 7. / ponedeljek / 21.00
Poletni oder s Kulturnim domom Postojna /
**Stand up komedija / Beno Stare,
Rok Bohinc in Sašo Stare**

Atrij Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU
Vstopnina: 5 € / Nakup vstopnic: uro pred predstavo v ZRC SAZU /
(org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

31. 7. / torek / 20.30
Koncert /
AnderKaver in Fairplay

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna, Zavod Znanje Postojna -
OE Kulturni dom Postojna)

1. 8. / sreda / 19.30
Predstava za otroke /
Plavajoči grad na obisku / Alex Barti

Po predstavi sledi ustvarjalna delavnica.
Titov trg v Postojni / (org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

2. 8. / četrtek / 18.00
**Pasji poletni dan 2018 / Gledališka predstava / Od kod
si pa ti kužek? / Delavnica / Cufa za psa / Terapija s
psmi / Predstavitev pasem**

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

6. 8. / ponedeljek / 20.30
Koncert /
Tosca Beat

Titov trg v Postojni / (org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

7. 8. / torek / 20.30
Koncert /
**Alenka Godec - Še vedno tvoja / Jani Hace, Robi
Pikl, David Morgan, Miran Juvan**

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

8. 8. / sreda / 19.30
Koncert za otroke /
**Nesem sončnico na rami / Nika Solce - vokal, kitara
in Zoran Majstorovič - brenkala**

Sledi ustvarjalna delavnica z Notranjskim muzejem Postojna.
Titov trg v Postojni / (org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

9. 8. / četrtek / 20.30
Dalmatinski večer /
Klapa Kumpanji s Korčule *

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna, Zavod Znanje Postojna, javni zavod -
OE Kulturni dom Postojna)

14. 8. / torek / 20.30
Koncert /
Anika Horvat s skupino Gedore

Titov trg v Postojni / (org. Občina Postojna)

15. 8. / sreda / 19.30
Predstava za otroke /
1001 pravljica

Sledi ustvarjalna delavnica z Notranjskim muzejem Postojna.
Titov trg v Postojni / (org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

16. 8. / četrtek / 20.30
Koncert /
**Proteus / Pikaja, Andrej Štrekelj, Matjaž Dajčar,
Ilj Pušnik, Primož Podobnik**

Titov trg v Postojni / (org. Zavod Znanje Postojna, javni zavod - OE Kulturni dom Postojna)

17. 8. / petek / 18.00
Koncert opernih arij /
**Posvečen 200. letnici Postojnske jame in 200. letnici
Miroslava Vilharja / Mojca Bedenik - sopran, Jure
Počkaj - bariton, Mojca Lavrenčič - klavir**

Ploščad pred Predjamskim gradom, Predjama / (org. Turistično društvo
Postojna, Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska)

26. 8. / nedelja / 20.00
Sakralni koncert /
**Juan Vasle - basbariton,
Tadej Podobnik - orgle, klavir**

Cerkev sv. Štefana, Postojna / (org. Turistično društvo Postojna,
Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska)

*V slučaju slabega vremena bo prireditev v Kulturnem domu Postojna.
Organizatorji si pridržujejo pravico do spremembe programa.

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin,
na katere nimamo vpliva.
Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna.
Priporočamo, da program prireditev spremljate
na www.postojna.si.

Bomo plavali v Postojni?

Želja po športnem bazenu na postojnskem tli že mnogo let. Občina Postojna je že pred leti začela z iskanjem zasebnega investitorja, ki bi bil pripravljen v okviru javno-zasebnega partnerstva zgraditi nujno potreben bazen. Z novo infrastrukturo bi namreč pridobili tako občanke in občani kot tudi športniki ter obiskovalci.

Minuli mesec je tako potekal formalni pogovor s potencialnimi zasebnimi investitorji, ki so prepoznali interes v sodelovanju za izgradnjo in upravljanje bazena v Postojni. »Trenutno so končani prvi pogovori, ki jim bodo sledile še podrobnejše analize celotne situacije, na podlagi katerih bomo izdelali podrobnejše vsebine morebitnega sodelovanja,« je po sestanku povedal Igor Marentič, postojnski župan, vidno zadovoljen, ker so se začele zadeve glede bazena konkretno premikati.

Dodal je še, da so vsi nadaljnji postopki in uspešnost celotnega projekta odvisni predvsem od interesa zasebnih partnerjev, ki so sodelovali na sestanku, ampak na občini ostajajo optimistični.

Na Prestranku »pumpajo« in poganjajo

Kresovanje na Prestranku ter obisk župana Igorja Marentiča in podžupana Andreja Berginca smo izkoristili za uradno otvoritev »pumptracka« - po slovensko tlačnega - kolesarskega poligona. Po kratkem nagovoru so po vijugah zapeljali mlajši in malo starejši, manj in bolj spretni, uživali smo vsi, kolesarji in gledalci.

Prestranški »pumptrack« kolesarski poligon je eden izmed petih novih v Občini Postojna, ki so zgrajeni s pomočjo Fundacije za šport. Postavljen je na robu šolskega vrta ob Osnovni šoli Prestranek. Mladi kolesarji so ga neučakano preizkušali že ob gradnji, zdaj ima tudi asfaltno prevleko in urejen dostop, pa še klopi za počitek. Z novo pridobitvijo se je še razširila paleta športnih igrišč ob šoli in s tem možnosti za športno in zdravo preživljanje prostega časa Prestrančanov in okoličanov. Prostor je umaknjen od prometnega vrveža ter hkrati dostopen za vse ljubitelje kolesarjenja in obiskovalce, ki se lahko še sprehodijo do bližnjega gozdička.

Veselimo se, da nove smeri športnega udejstvovanja ne obidejo Prestranka, da jim v kraju sledimo, z njimi vzpodbujamo zdrav življenjski slog predvsem med mladimi in jih vabimo k gibanju in druženju.

Magda Jakin Černe, Predsednica KS Prestranek

Učinkovitejše reševanje življenj

Občina Postojna je bogatejša za novo postajališče za helikopterje, ki je sedaj tudi označeno. Najdemo ga poleg novega Gasilsko-reševalnega centra na začetku Postojne.

Pristajalna ploščad premera 25 metrov bo namenjena izključno pristajanju in vzletanju helikopterjev, namenjenih prevozu bolnikov in poškodovancev. Tu bodo tako lahko pristajali vsi helikopterji, ki so opremljeni za reševanje, s čimer se bo vsekakor izboljšala kakovost obravnave življenjsko ogroženih.

Parkirišče pri PTC Primorka ponovno na voljo občanom

Občina Postojna je konec junija z družbo Batagel&co sklenila najemno pogodbo za parkirišče pred PTC Primorka, ki je bilo nekaj let zaprto.

S predmetno najemno pogodbo je občina dobila v najem zemljišča za zagotavljanje javnih parkirnih površin za občane. Občani lahko tam ponovno parkirajo od 1. julija dalje.

Razpis za subvencijo obrestne mere za leto 2018 na območju Primorsko-notranjske regije

RRA Zeleni kras, d.o.o. v sodelovanju z občinami Primorsko-notranjske regije objavlja javni razpis za Subvencijo obrestne mere za podjetniške kredite za leto 2018 na območju Primorsko-notranjske regije.

Namen

Namen razpisa je preprečiti finančno izključenost pri financiranju in omogočiti dostop do finančnih virov predvsem mikro in malim podjetjem, samostojnim podjetnikom in fizičnim osebam z registrirano dopolnilno dejavnostjo po zakonu o gospodarskih družbah ter socialnim podjetjem, ki so registrirana v skladu z veljavnim Zakonom o socialnem podjetništvu.

Ključne informacije

Skupna višina odobrenih sredstev za posamezen kredit ne sme znašati manj kot 100 EUR in ne več kot 1600 EUR oziroma 75 odstotkov vseh plačanih obresti za posamezno vlogo. Vsak upravičenec lahko odda največ tri vloge.

Upravičeni stroški do sofinanciranja po razpisu so nastale in plačane obresti od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2018.

Rok za oddajo vloge je 19. 10. 2018.

Upravičenci

Na razpisu lahko kandidirajo upravičenci iz: Občine Bloke, Občine Cerknica, Občine Ilirska Bistrica, Občine Loška dolina, Občine Pivka in Občine Postojna.

Razpisna dokumentacija

Povabilo, vloga in priloge so objavljene na spletni strani <http://www.rra-zk.si>.

Dodatne informacije

- Na elektronskem naslovu: ziva@rra-zk.si,
- na telefonski številki: 05/721 22 40 (Živa Ložar),
- na sedežu RRA Zeleni kras, d.o.o., Prečna ulica 1, 6257 Pivka.

»OBČINA POSTOJNA V CVETJU 2018«

Izbirali bomo najlepše urejen: vrt, balkon, kmečki vrt, okolico poslovnega objekta.

Vsi zainteresirani pošljite izpolnjeno prijavnico za sodelovanje v nagradni akciji najkasneje do **14. septembra** na naslov: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna, s pripisom – Za akcijo »OBČINA POSTOJNA V CVETJU 2018«.

Več informacij o nagradni akciji dobite na spletnem naslovu: www.postojna.si ali na telefonski številki 05 72 80 700.

Mladi gledališčniki na obisku v Zrenjaninu

Konec maja je na povabilo Društva Slovencev Planika iz Srbije gostovala gledališka skupina iz Osnovne šole Miroslava Vilharja Postojna, ki je z igrico Janko, Metka in Pavliha sodelovala na tradicionalni kulturni prireditvi slovenska beseda.

Devet učencev dramskega krožka in njihovi spremljevalci so prvi dan preživeli v vasi Belo Blato. Učencem so odigrali igrico in čeprav mnogi verjetno besed niso razumeli, so zbrano spremljali predstavo in ob koncu navdušeno zaploskali.

Naslednji dan je bil posvečen glavnemu dogodku gostovanja, kulturni prireditvi 12. Slovenska beseda. Na prireditvi so sodelovali člani kar sedmih slovenskih društev na območju Srbije in sicer iz Beograda, Subotice, Vršca, Novega Sada, Niša, Pančeva in Zrenjanina. Kot vsako leto so organizatorji povabili k sodelovanju tudi goste iz Slovenije in tokrat smo bili to učitelji in učenci, člani dramskega krožka Osnovne šole Miroslava Vilharja Postojna.

V kulturnem programu so se učenci pouka slovenskega jezika iz Zrenjanina najprej poklonili pisatelju Ivanu Cankarju, sledile pa so predstavitve učencev vseh društev z recitacijami, petjem in plesi. Kot zadnji so nastopili gostje iz Postojne z gledališko predstavo in poželi velik aplavz.

To je bil lep zaključek celoletnega dela dramskega krožka, ki mlade vedno znova navdušuje in krepi njihovo samopodobo v času odrasčanja.

Irena Rep

Projekt Zdrave arterije v Zdravstvenem domu dr. Franca Ambrožiča Postojna

V zdravstvenem domu Postojna te dni predstavljajo projekt Zdrave arterije, katerega namen je ozaveščanje o periferni arterijski bolezni (PAB), njenih simptomih in posledicah. Z akcijo ozaveščanja želijo ljudem predstaviti to mnogokrat smrtonosno bolezen in jih povabiti na pregled žil arterij.

Zamašene žile lahko povzročijo srčni infarkt, možgansko kap ali celo amputacijo noge. Periferna arterijska bolezen je bolezen zamašenih žil, ki prizadene vsakega šestega prebivalca nad 55 let. Največja nevarnost bolezni pa je, da ne kaže simptomov. Vizija projekta Zdrave arterije je pravočasno odkriti motnje v krvnem obtoku pri čim večjem deležu ciljne populacije. Uspešno ozaveščanje o PAB pa lahko prihrani mnogo trpljenja tako bolnikom kot njihovim svojcem ter prispeva h kakovosti življenja. Zato vas vabijo, da se udeležite pregleda. Ta se opravi preko hitre in neboleče meritve gledenjskega indeksa, ki zanesljivo pokaže stanje arterij v nogah ter omogoča pravočasno ukrepanje in zdravljenje.

komus
Pogrebne storitve

V težkih trenutkih žalovanja, ob izgubi najbližjega, smo Vam v pomoč s prijazno besedo in celostno organizacijo zadnjega slovesa.

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ~ Ureditev dokumentacije, prevoz in ureditev pokojnika doma in v tujini
- ~ Izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ~ Klasični in žarni pogrebi, upepelitev in poslopitev pred upepelitvijo
- ~ Raztros pepela na pokopališču ali drugje, ekshumacija
  - ~ Žalno cvetje, objava osmrtnic
  - ~ Organizacija pogrebne svečanosti
  - ~ Prodaja pogrebne opreme
  - ~ Pevci, trobentač, pogrebni moštvo
  - ~ Poslovilni govor

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **25% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE:

KOMUS d.o.o., Jeršice 3, Postojna

Dežurna št. : **041 377 294**

Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Poglavitni namen

BANKA NEFORMALNE POMOČI

je izmenjava brezplačnih uslug, na področju družabništva, prevozov, varstva, nakupov, inštrukcij... in je namenjena vsem, ki potrebujejo tovrstno pomoč ali bi tako pomoč lahko nudili sočloveku. Izmenjava podatkov o ponudbi in potrebi po uslugah poteka on-line, kar pomeni, da se kot uporabnik ali ponudnik uslug **registrirate na spletnem mestu Banke neformalne moči**, kjer oddate svoj oglas oz. povpraševanje.

DRUŽABNIŠTVO VARSTVO
SKRB ZA HIŠNE STAREJŠIH Izobraževanje
LJUBLJENČKE GOSPODINJSKA
VARSTVO OTROK OPRAVILA
HIŠNA POPRAVILA POMOČ NA VRTU
POMOČ STAREJŠIM VARSTVO PREVOZ
IN NEGA

Za več informacij in pomoč pri registraciji nas pokličite vsak torek in četrtek 10-12h na

brezplačno telefonsko številko

080 41 45.

Tridnevni in enodnevni lovski tabor za mlade

Postojnsko-Bistriška zveza lovskih družin že peto leto zapored organizira lovski tabor za mlade, ki je namenjen učencem osnovnih šol, za še bližje spoznavanje in seznanjanje mladih z naravo in lovstvom.

Letošnji tridnevni tabor bo potekal na območju LD Bukovje od 7. do 9. septembra, enodnevni pa 8. septembra na območju LD Hrenovice. Program zaokrožuje pester nabor tematik, ki jih bodo mladi spoznavali pod skrbnim vodstvom in nadzorom usposobljenih mentorjev oziroma lovskih vodnikov.

Pri uresničitvi zastavljenih programov v okviru komisije Mladi in lovstvo na Postojnsko-Bistriški zvezi lovskih družin sodelujejo v največji meri lovci lovskih družin Javornik-Postojna, Bukovje, Hrenovice ter Prestranek, postopno pa se bodo vključevale tudi ostale lovške družine. Za podrobní program se dogovorijo vsako leto sproti z razredničarkami in vodstvom šol.

Odziv učencev in učiteljev je bil doslej izredno kooperativen, zato so se dogovorili, da v letošnjem šolskem letu na obeh postojnskih osnovnih šolah s taborom nadaljujejo.

Program aktivnosti bo zajemal teoretične in praktične vsebine, tabor pa je za udeležence brezplačen. Za podrobnejše informacije lahko pokličete na tel. št. 05 720 45 21 (prijave sprejemajo na e-naslovu: pb-zld@siol.net).

LOVSKI TABOR

Za osnovnošolce

- Opazovanje divjih živali
- Iskanje sledov divjadi
- Spoznavanje lovskih psov
- Uporaba lovskih pripomočkov
- Delo v lovišču
- Športne in družabne igre

**Tridnevni tabor: LD Bukovje,
7.-9. september 2018**

**Enodnevni: LD Hrenovice,
8. september 2018**

Organizator: Postojnsko-Bistriška zveza lovskih družin

Informacije in prijave: pb-zld@siol.net / 05 720 4521

vodnik dogajanja v občini Postojna

Koncert pod lipo

Vokalna skupina Slavna z gosti

- 15.8. ob 19h,
- pred kulturnim domom v Slavini

4. četrtkov večer pod kozolcem

Mladost pod kozolcem
v izvedbi KŠD Lipa Studeno

- 23.8. ob 19h,
- Kozolec toplar Belsko

Otroške delavnice

Od 23.7. – 27.7. med 9. in 12. uro na Točki moči

Poletni Kino

Mladinski center Postojna

- 25.7. ob 21h
- PROJEKT FLORIDA (drama)**

- 28.7. ob 21h
- GIMME DANGER (glasbeni dokumentarec)**

- 1.8. ob 21h
- BREZ LJUBEZNI (drama)**

- 4.8. ob 21h
- OVNA (drama)**

- 8.8. ob 21h
- PATERSON (komična drama)**

- 11.8. ob 21h
- TOVARNA NIČ (drama)**

- 15.8. ob 21h
- LJUBEZEN NA PRVO BOLEZEN (komedija)**

- 18.8. ob 21h
- KVADRAT (komična drama)**

- 23.8. ob 18h
- KOŠARKAR NAJ BO (mladinski film)**

- 23.8. ob 21.30
- IVAN (drama)**

- 30.8. ob 18h
- DVIGNI SIDRO (risanka)**

- 30.8. ob 21.30
- ZADNJI LEDENI LOVCI (dokumentarec)**

- 5.9. ob 20h
- SLOVENIJA, AVSTRALIJA in JUTRI VES SVET (drama)**

- 8.9. ob 20h –
- POPOLNI TUJCI (komedija)**

Pridržujemo si pravico do spremembe programa zaradi okoliščin, na katere nimamo vpliva. Dodatne informacije vam nudimo na Občini Postojna. Priporočamo, da program prireditev spremljate na www.postojna.si.

mednarodno

Srečanje mreže županov »NOW« v Grčiji

Od 29. junija do 1. julija 2018 se je na grškem otoku Chios sestalo 15 županov in občinskih strokovnjakov iz Avstrije, Nemčije, Švedske, Italije, Slovenije, Grčije, Turčije, Libanona in Jordanije. Med njimi tudi postojnski župan Igor Marentič, ki je na tri dnevni strokovni srečanju z ostalimi župani in strokovnjaki delil izkušnje, ideje in primere dobrih praks o migraciji in socialni koheziji ter predstavil begunsko problematiko tako s strani občine kot s strani države.

Osrčje srečanja mreže županov NOW je bila predvsem izmenjava izkušenj. Na več delavnicah so župani in občinski strokovnjaki razpravljali o obetavnih praksah in načinih njihovega izvajanja v svojih lokalnih okoljih. Konferenco je gostila avstrijska pobuda Act.Now v sodelovanju z županom Chiosa, Manolisom Vournousom. Župan Manolis Vournous je poudaril izzive, s katerimi se sooča otok, saj je marca leta 2016 začel veljati Skupni akcijski načrt EU-Turčija, s tem pa tudi prizadevanja za obvladovanje položaja beguncev, in sicer z vzpostavitvijo Centra Skupnosti Chios in Socialnega trga Chios, ki so ga udeleženci tudi obiskali. Center Skupnosti Chios zagotavlja storitve socialnega varstva in svetovanja, Socialni trg Chios, pa zagotavlja prehrano, obleko in higienske izdelke ljudem v stiski. Za boljše razumevanje položaja beguncev je delegacija županov obiskala Sprejemni in identifikacijski center za begunce VIAL, v katerem je nastanjenih več kot 1.600 beguncev in ki je tudi zatočišče za mladoletnike brez spremstva. Vodi ga grška nevladna organizacija METAdrasi.

Gostitelji treh delovnih skupin (za izobraževanje in raznolikost, preživetje travme in izkoriščanje), so izmenjali svoje ugotovitve in ponudili svoje strokovno znanje in posebna orodja za podporo krepitvi zmogljivosti v občinah. Poleg tega se je v podporo županom in občinskim upravam mreža županov NOW osredotočila na pospeševanje sodelovanja med bližnjevzhodnimi in evropskimi občinami, krepitvi mreženja, izmenjavo informacij in primerov

dobrih praks. Trdno prepričanje vseh udeležencev je, da bi odločanje na nacionalni ravni moralo temeljito upoštevati uspešne pobude in iniciative, ki se izvajajo na lokalni ravni.

Več o mreži županov NOW

Župani in občinski strokovnjaki iz več kot 10 držav so del mreže županov NOW. Mreža NOW je bila ustanovljena na prvi mednarodni konferenci županov na Dunaju leta 2016. Po konferenci so se župani odločili, da nadaljujejo čezmejno sodelovanje na podlagi humanitarnih in etičnih odgovornosti. Skozi različne delavnice na konferencah v Atenah in na Dunaju se bo izmenjava izkušenj in modelov dobrih praks nadaljevala in poglobljala. Skupina županov in občinskih strokovnjakov se je na konferenci 5. NOW-a na Dunaju pod sloganom "Oblikovanje prihodnosti - socialna kohezija v naših mestih" udeležila prve izpostavljenosti na terenu za župane pri pobudah in projektih Dunaja januarja 2018.

 **Cvetličarna
Pogrebne storitve**
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrbi ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjevec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

K & KLUN d.o.o., Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna

David Bergoč s.p. Postojna
telefon: 040 206 765

ledus.info@gmail.com

**GARAŽNA IN
VHODNA VRATA**

 BLT
INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ZISKOVITESNA VRATA

Prenovljena spletna stran: www.ledus.si

 LEDUS

S kolesom po POSTOJNSKI OBČINI

Začutite utrip podeželja v postojnski občini in uživajte v neokrnjeni naravi, na kolesu.
Enjoy the sight of imposing castles and remote manor houses in postojna municipality, by bicycle.

30.6
sobota / Saturday

↔ Dolžina: 26 km
↕ Višin. raz.: 250 m
🕒 Čas koles.: 3 h

22.7
nedelja / Sunday

↔ Dolžina: 35 km
↕ Višin. raz.: 500 m
🕒 Čas koles.: 4 h

25.8
sobota / Saturday

↔ Dolžina: 57 km
↕ Višin. raz.: 1000 m
🕒 Čas koles.: 6:30 h

02.9
nedelja / Sunday

↔ Dolžina: 35 km
↕ Višin. raz.: 500 m
🕒 Čas koles.: 4 h

zbirno mesto / assembly place:

TIC Galerija pri knjižnici Bena Zupančiča (Postojna), ob 8:30. Obvezne predhodne prijave na vsako posamezno turo, dan prej, na mobilno številko: **041 208 387** (Tomaž, TK vodnik I). S prijavo udeleženec potrdi, da se zaveda zahtevnosti ture ter izpolnjuje zdravstvene, fizične in tehnične pogoje za varno sodelovanje. Kolesarske ture potekajo po utrjenih gozdnih poteh in asfaltiranih cestah, kjer upoštevamo cestno prometne predpise. Udeleženec vozi na lastno odgovornost in je dolžan upoštevati navodila in odločitve vodje ture.

TIC Galerija (Tourist information centre) next to the Beno Zupančič library (Postojna) at 8:30. Registration via mobile phone is required one day before the start of each tour. Phone number: **00386 41 208 387** (Tomaž, MTB guide I). By registering the participant confirms that he/she is aware of the difficulty of the tour and that he/she meets the physical, technical and health requirements for safe participation. The tour takes place mostly through stabilized forest paths and asphalt roads, where traffic regulations need to be followed. Each participant partakes in the tour at his/her own risk and is required to follow the instructions and decisions of the guide.

prijave & dodatne informacije:

applications & additional information

☎ **00 386 41 208 387 / Tomaž**
✉ **tomaztkv@gmail.com**

oprema / equipment:

Brezhibno gorsko kolo s profiliranimi gumami, vsaj sprednje vzmetenje, **čelada je obvezna**, kolesarska očala, kolesarske rokavice, rezervna zračnica, zadostna količina hrane in **pijače**.

Flawless mountain bike with profile tires, at least front suspension, **helmet is mandatory**, cycling glasses, cycling gloves, spare tire tube, sufficient amount of food and **drinks**.

postojna

OBČINA
POSTOJNA

ZAVOD
znanje
POSTOJNA, javni zavod

Zmaj 'ma mlade

poletni kulturni festival

21. avg. - 2. sept.

www.zmaj-ma-mlade.com

OBČINA POSTOJNA

2018 POSTOJNA

VABLJENI NA 4. POSTOJNSKI DOBRODELNI TEK
V NEDELJO, 26.8.2018 NA TITOVEM TRGU

PRIJAVE IN KONTAKT:
FB: POSTOJNSKI TEK
E: POSTOJNSKITEK@GMAIL.COM

- TEK ZA OTROKE
V PARKU SGLŠ: OB 9H
- ODRASLI:
5KM IN 10KM OB 10H

GENERALNI SPONZOR:

...Sopotniki

zavod za medgeneracijsko solidarnost

Brezplačni prevozi za starejše

Z brezplačnimi prevozi vam omogočamo, da obiščete zdravnika, se odpravite po nakupih, se srečate s prijatelji, se udeležite kulturnega dogodka ipd. S storitvijo pokrivamo območje občine Postojna.

031 60 70 70

info@sopotniki.org
www.sopotniki.org

OBČINA POSTOJNA

nagradna križanka

											AVTOR: MATEJ MISLEJ	VNUK SINA ALI HČERE	AMERIŠKA IGRALKA (SHARON)	DOVOLJENJE ZA NOŠNJO STRELNEGA OROŽJA	OZNAČEVANJE S ČRTAMI, OČRT, ORIS	MARJETICA (KRAJŠE)	NE VRAG, LE SOSEDO BO ...	ETILNI ALKOHOL	LUDSKA POGOVORNA PRITRDILNICA		
											VOJSKOVODJA ALEKSANDRA VELIKEGA										
											REDKOST										
											BREZZVOČJE										
											RAZPRŠENA SVETLOBA						TROPSKA KUKAVICA			VZDEVEK AMER. PREDSEDNIKA EISENHOWERJA	
														NAPAD, NAVAL NAJVEČJI INDONESIA I OTOK			GL. MESTO JEMNA				
																			ZGOLJ, SAMO AMERIŠKA IGRALKA (LINDA)		
																				ANGLEŠKA KRALJICA	KDOR POBIRA CESTNINO
														SL. PEVEC (GIANNI) STAROGRŠKA MESTNA TRDNJAVA							

Pivka perutninarstvo, d. d. je vrhunski in inovativen ponudnik kakovostnega in zdravega mesa ter izdelkov, proizvedenih na okolju prijazen način. Skupini se je pridružila tudi prodajalna Pivka v TPC Primorka; letos praznuje 1. rojstni dan. Ob tej priložnosti pripravlja vse poletje posebna presenečenja in vabi, da jo obiščete.

Pivka perutninarstvo, d. d. podarja tri nagrade:

1. nagrada: piščančji čevapčiči Pivka, 400g (3 kosi);
2. nagrada: piščančje pleskavice Pivka, 400g (2 kosa);
3. nagrada: piščančja nabodala Pivka, 400g (1 kos).

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepilj, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna najkasneje do 7. avgusta 2018. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci junijske številke so:

1. nagrado (2 storitvi po izbiri v salonu Osti Jarej) prejme **MARIJA BARBIŠ, Maistrova 6, 6250 Ilirska Bistrica;**
2. nagrado (klasična masaža 60 minut) prejme **MILENA NOVAK, Veliki Otok 2, 6230 Postojna;**
3. nagrado (priprava individualnega programa treninga po željah ali potrebi stranke) prejme **LJUBO MODRIJAN, Strmca 32, 6230 Postojna.**

Nagrajenci naj se za vnovčenje nagrad naročijo po telefonu na 041 337 721.

Ribiška kočča

Skoraj na koncu Tržaške ceste so začeli postojnski ribiči oziroma člani Ribiške družine Postojna v letu 1965 graditi Ribiško koččo z namenom, da se bodo v njej družili, sestankovali in jo uporabljali tudi za druge, predvsem ribiške potrebe. Ob kočči so uredili tudi bajer. V začetni fazi je bila kočča majhna (danes je to osrednji prostor, kjer je točilni pult). Zanimivo je, da so ribiči zbirali sredstva za gradnjo kočče z lovom in prodajo rakov, seveda pa so opravili tudi veliko ur prostovoljnega dela.

Po nekaj letih so dali člani Ribiške družine Postojna Ribiško koččo v najem in prvi najemniki so v njej uredili prostor za gostinsko dejavnost. Kasnejši so jo dograjevali in tako precej razširili. Ribiška družina Postojna pa je zanj in za njeno okolico še vedno skrbela. Pri tem je imela kar veliko težav, predvsem z njenim vzdrževanjem, s fekalnimi vodami, z gradnjo čistilne

naprave in nenazadnje tudi z legalizacijo gradnje. To je terjalo precej denarja, zato so se člani družine odločili za prodajo celotnega objekta, le bajer je družina obdržala v svoji lasti. Leta 2009 je lastnik Ribiške kočče postal podjetje Vopex in jo še v istem letu oddalo v najem za gostinsko dejavnost. Najemnik Hamza Kukavica jo je po nekaj letih odkupil. Ob menjavi lastništva je dobila tudi novo ime – Gostilna ob kaminu. Obenem je začel Hamza Kukavica s prenovo celotnega objekta in njegove okolice. Terasa pri vhodu je postala ličen prostor, druga terasa je dobila streho. Očistil in uredil je zelenico na zahodni strani kočče in prikupen prostor za piknike. Povedal je, da ima še nekaj načrtov, zato se lahko nadejamo, da bo ta prostor na robu mesta dobival vedno lepšo in gostom prijazno podobo.

Besedilo: Gabriela Brovč; fotografija: Franci Novak.

Pri Kroni

Tudi nekoč (tako kot danes) so bile predvsem naravne danosti naše pokrajine (npr. kraški pojavi – zlasti podzemne jame ali Cerkljansko jezero) ključni dejavniki, zaradi katerega se jih je popotnik oziroma turist odločil obiskati. Postojna je s svojo jamo že vsaj sredi 19. stoletja postala eno od središč intenzivnejšega zanimanja popotnikov. K vsakemu potovanju ali izletu sta seveda sodili tudi ustrezna namestitve gosta in primerna gostinska ponudba. Popotniki so po naporni poti namreč potrebovali

in pričakovali vsaj nekaj udobja in sprostitve. In to so našli, že vsaj od začetka 19. stoletja tudi v **gostilni oziroma kasneje hotelu Pri ogrski Kroni**. Ta se kot *Osteria Grande* sicer omenja v enem od angleških turističnih vodnikov že leta 1837, o »zelo čisti gostilni vdove Doxatove« v Postojni pa so leta 1853 pisale tudi *Novice*. Neznani dopisnik se je takrat pohvalil, da so se »pretekli pust ob nedeljah zvečer večkrat prav dobro imeli in marsikatero veselo uro v poštenem radovanju doživeli ...«. Ana Doxat je gostilno, v kateri so prenočili mnogi obiskovalci Postojne, oktobra 1862 celo cesarica Marija Ana, vodila do smrti leta 1874. Kasneje so se lastniki nekajkrat menjali; leta 1909 je hotel od dotedanjega lastnika Josipa Dekleve odkupil hotelir in posestnik Alojzij Burger. Nekdaj je veljala *Krona* s svojim lepim senčnim in prostornim vrtom ter z zelo obsežnim dvoriščem za najbolj urejeno gostišče v Postojni. Kaj vse so ponujali svojim gostom! V oglasu, objavljenem leta 1912, so gostom priporočali »nemško, italijansko ali francosko kuhinjo, kraška in druga domača ter tuja odprta in buteljčna vina, točeno pivo ...«. Hotel je imel avtogaražo; goste, ki so se v Postojno pripeljali z vlakom, so pričakali na kolodvoru in jih do hotela pospremili s svojim omnibusom, poskrbeli pa so tudi za prevoze po okolici. Cene hotelskih sob (teh je bilo 28 in so bile električno razsvetljene) so se takrat gibale med 2 in 6 kronami, za poletne letoviščarje, šole in društva pa so cene dodatno znižali. **Vrt hotela, ki je pogorel le tri dni pred božičem leta 1940, ter njegove obiskovalce in dva člana osebja je v tridesetih letih 20. stoletja fotografiral postojnski fotograf Jakob Zirmann, razglednico pa danes hrani Knjižnica Bena Zupančiča Postojna.**

Besedilo: Alenka Čuk; razglednica: Knjižnica Bena Zupančiča Postojna.